

SME ORGANICS

Interreg Europe

DIAGNOZA REGIONALĂ

Analiza lanțului de valoare

- de la agricultură ecologică la afaceri care valorifică materiile prime ecologice –

Regiunea de dezvoltare Nord-Vest

Această lucrare este elaborată de către experții ADR Nord-Vest
în colaborare cu reprezentanții Comitetului Regional de Reprezentanți
în contextul proiectului **SME ORGANICS**

- **Creșterea competitivității IMMurilor active în industriile ce utilizează materii și produse ecologice -**

Proiectul este finanțat prin programul de cooperare teritorială INTERREG Europe

<https://www.interregeurope.eu/smeorganics/>

CUPRINS

Sumar executiv
Noțiuni introductive

1. CADRUL EUROPEAN

- 1.1. Legislație europeană
- 1.2. Procedura europeană de certificare ecologică
- 1.3. Situația actuală a sectorului ecologic în UE și tendințele pieței
- 1.4. Politica Uniunii Europene de susținere a sectorului ecologic

2. CADRUL NAȚIONAL

- 2.1. Agricultură ecologică în contextul sectorului agricol românesc
- 2.2. Legislație
- 2.3. Procedura de certificare ecologică
- 2.4. Politici naționale de susținere a sectorului ecologic

3. SITUAȚIA REGIONALĂ

- 3.1. Situația actuală a sectorului ecologic în Regiunea Nord-Vest
- 3.2. Analiza lanțului de valoare
 - 3.2.1. Producție și Procesare
 - 3.2.2. Comercializare și marketing
 - 3.2.3. Instruire și consultanță
 - 3.2.4. Guvernanță
- 3.3. Analiza SWOT

4. ANEXE

5. BIBLIOGRAFIE

3 SITUAȚIA REGIONALĂ

- 3.1. Situația actuală a sectorului ecologic în Regiunea Nord-Vest
- 3.2. Analiza lanțului de valoare
- 3.3. Analiza SWOT

3.1. Situația actuală a sectorului ecologic în Regiunea Nord-Vest

3.1.1. Agricultură și creșterea animalelor în regiune

Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest a fost creată în baza Legii 151/1998 prin asocierea voluntară a autorităților locale și județene din județele Bihor, Bistrița-Năsăud, Cluj, Maramureș, Satu Mare și Sălaj. Suprafața regiunii este de 34.160 km², reprezentând 14,3% din teritoriul României. Regiunea Nord-Vest se situează astfel pe locul 4 la nivel național în privința suprafeței, respectiv pe locul 29 între cele 273 regiuni ale UE.

Sursa: ADR Nord-Vest (M. Mihailescu)

Din punct de vedere al reliefului, suprafața este ocupată în proporție de 28% de munți, 30% de dealuri și 42% de câmpii și văi. Regiunea beneficiază de un climat temperat continental cu veri călduroase, ierni friguroase, precipitații bogate, cu mici diferențe între zonele de munte, cele de câmpie și deluroase.

Terenurile agricole acoperă peste 2 mil. de hectare (61 % din suprafața totală a Regiunii Nord-Vest), fondul forestier este de 1,03 mil. de hectare (30% din total) și există o suprafață însumată de circa 50.000 de hectare de luciu de apă. Județele care dețin cea mai mare parte a suprafeței agricole sunt Bihor (487072 ha, respectiv 23,6%) și Cluj (432835 ha, 20%) în timp ce județul Sălaj deține doar 11,5%.

Ponderea teren arabil/pășune și fânețe în Regiunea Nord-Vest este diferită față de media națională: în timp ce în media pe țară 64,1% a suprafeței agricole utilizate este teren arabil, în Regiunea Nord-Vest ponderea terenului arabil este de doar 49,4%. În anul 2014, Regiunea Nord-Vest deținea 610.850 de hectare de pășune (locul II pe țară după Regiunea Centru), respectiv 401.608 de hectare de fânețe (locul II după Regiunea Centru), favorabile dezvoltării unui puternic sector zootehnic. Suprafața pășunilor a scăzut cu 6% în perioada 2005-2014, ceea ce se explică prin schimbarea metodelor extensive (pășunat) de creștere a animalelor cu metode intensive (în grajd), dar și prin reducerea dimensiunii șeptelului de bovine.

La nivelul Regiunii Nord-Vest, suprafețele de teren cu destinație agricolă sunt tot mai afectate de diferite procese de degradare, fie că vorbim de procesele induse de activitatea antropică sau fenomene naturale. Principalele probleme se referă la sărăturarea, acidifierea solurilor, eroziunea de suprafață și/sau de adâncime, excesul de umiditate, pe care se manifestă fenomene de eroziune a apei sau terenuri situate în zona Câmpiei Transilvaniei pe care se manifestă lipsa apei. Manifestarea acestor probleme este intensificată de practicile agricole neadaptate condițiilor de mediu, utilizarea pesticidelor și a îngrășămintelor chimice, depozitarea necorespunzătoare a deșeurilor industriale și menajere, amenajarea necorespunzătoare a haldelor de steril sau a iazurilor de decantare, defrișările intense și abuzive. Calitatea solului mai este influențată și de o serie de procese și fenomene naturale, cum ar fi alunecările de teren, inundațiile sau secetele prelungite. Chiar dacă s-a înregistrat o scădere ușoară a suprafețelor degradate și neproductive în regiune în ultimii 5 ani, aceste suprafețe însumează 100.766 ha la nivelul anului 2014, în creștere cu 8% față de nivelul anului 2007, 20% din totalul pe țară, depășind astfel toate celelalte regiuni.

Cea mai mare pondere a suprafețelor agricole neutilizate aparține exploatațiilor agricole individuale, atât la nivel regional (56,29%), cât și la nivel național (55,12%), urmate de consilii locale/primării cu 32,84% la nivel regional, depășind media națională de 27,26%.

Suprafața terenurilor pe care s-au aplicat îngrășăminte chimice și naturale a oscilat în perioada 2005-2016, în medie pe 42,9% din totalul suprafeței agricole din regiune. Cea mai mare valoare s-a atins în anul 2010 (1.232.143 ha), iar cea mai mică în anul 2011 (551.300 ha), în anii care au urmat până în 2016 suprafața cu îngrășăminte chimice fiind în medie de 750.000 ha. În cea mai mare pondere (60,2%) se aplică îngrășăminte azotoase. Evoluție oscilantă au înregistrat suprafețele pe care s-au aplicat pesticide în regiune în perioada 2005-2016. Erbicide s-au aplicat pe 16,8% din totalul suprafețelor agricole, pe arii cam de două ori mai mari, decât fungicide și insecticide.

Ponderea agriculturii în valoarea adăugată brută în Regiunea Nord-Vest s-a diminuat constant în ultimii 15 ani, ultima valoare disponibilă, pentru 2014, fiind de 5,6%; depășește media națională (5,3% în 2014) și media UE28 (2% în 2014), iar ponderea forței de muncă ocupată în agricultură, silvicultură și pescuit în anul 2014 (25,6%, în scădere față de anii anteriori), deși se situează sub media națională (29,3% în 2014), în anumite județe (Bistrița-Năsăud, Satu Mare și Sălaj) depășește media națională și este mult peste media UE27 (5,2%). Aceste date ne arată importanța economică și socială a acestui sector pentru Regiunea Nord-Vest.

Regiunea Nord-Vest prezintă o distribuție demografică echilibrată între mediul rural și cel urban, **47,4% din populație trăind în mediul rural** (1.233.182 persoane la Recensământul din 2011). Ponderea cea mai ridicată a populației rurale se înregistrează în județul Bistrița-Năsăud (63,3%) și cea mai scăzută în județul Cluj (33,7%)

Exploatațiile agricole

Conform rezultatelor Recensământului General Agricol 2013, Regiunea Nord-Vest deține 13,5% din totalul exploatațiilor agricole care utilizează suprafață agricolă din țară (circa 499.000 exploatații, în scădere cu 5% față de datele recensământului din 2010, totalizând 1783 mii ha). Suprafața agricolă ce revine în medie pe o exploatație care utilizează suprafața agricolă la nivelul Regiunii Nord-Vest (3,58 ha în 2013 în creștere de la 3,47 ha în 2010) se situează sub media națională (3,6 ha în 2013, respectiv 3,45 ha în 2010) și mult sub media UE27 (12,6 ha – în 2007, 14,4 ha în 2010 și 16,1 ha în 2013, conform Eurostat). Ponderea fermelor mici (sub 2 ha, respectiv 5 ha) în Regiunea Nord-Vest este mult peste media UE27. Conform Recensământului Agricol din 2013, 45,3% din exploatațiile agricole care folosesc suprafață agricolă din UE27 au suprafețe de sub 2 ha și 66,3% suprafețe sub 5 ha, în timp ce în Regiunea Nord-Vest 60,6% din exploatații au sub 2 ha și 87,4% au sub 5%. Pe de altă parte, ponderea fermelor mari (de peste 100 ha) în UE27 este de 3,1%, iar în regiune de doar 0,27%.

Marea majoritate a exploatațiilor agricole din Regiunea Nord-Vest sunt exploatații individuale (98,75%) situație asemănătoare cu cea de la nivel național (99,07%).

În Regiunea Nord-Vest se cultivă cu preponderență cerealele pentru boabe (64,7% din suprafața cultivată totală în anul 2016, în creștere în ultimii ani), regiunile din sudul țării fiind însă pe podiumul național la acest capitol. În anul 2016, o pondere mai mică a terenului arabil este cultivat cu grâu în Regiunea Nord-Vest (17,9%, în creștere în ultimii ani), decât pe plan național (25,4%, în scădere); cultivarea porumbului, deși peste media națională (34,6% din total culturi în Nord-Vest, față de 30,7% din total culturi în România) plasează regiunea spre coada clasamentului național la suprafețele cultivate cu porumb.

Comparând producția medie la hectar la principalele culturi la diferite niveluri teritoriale pentru perioada 2010-2016, se poate observa că Regiunea Nord-Vest depășește media națională pentru o mare parte a culturilor (grâu, mazăre, fasole, soia, sfecla de zahăr, cânepă, usturoi, varză, trifoi și furaje și porumb verde furajer), ceea ce indică tehnologii de producție mai avansate.

În cazul producției de fructe, Regiunea Nord-Vest ocupă locul II după Sud-Muntenia, cu 20% din producția națională. Regiunea se remarcă prin locul I pe țară la producția de căpșuni (aproape 60% din producția națională în 2016), mere (27%), piersici și nectarine, nuci (20% din total). Producția de prune din regiune totalizează 15% din producția națională de prune, locul III la nivel național. Evoluția producției de fructe este oscilantă, fiind un produs dependent de condițiile meteorologice. Producția de struguri din Regiunea Nord-Vest este foarte scăzută comparativ cu celelalte regiuni din România în ciuda existenței unui potențial semnificativ.

Creșterea animalelor din Regiunea Nord-Vest a avut o evoluție diferențiată pe categorii pe animale în perioada 2005-2013, **efectivele de animale au scăzut drastic la bovine** (cu 31,4%, de la 481.008 la cca 330.000 capete), porcine (cu 36,6%, de la 1.073.294 la cca 680.000 capete), cabaline (cu 38,6%, de la 106.029 la 65.102), păsări (cu 15,9%, de la 10.013.644 la 8.420.820 capete) și iepuri (cu 53,5%, de la 135.840 la 63.014 capete), **dar s-a înregistrat creștere la ovine** (cu 47,6%, de la 1.051.341 la cca 1.552.000 capete), caprine (cu 50%, de la 63.259 la 95.074 capete în 2011) și familii de albine (38,85%, de la 123.148 la 170.993 familii în 2013).

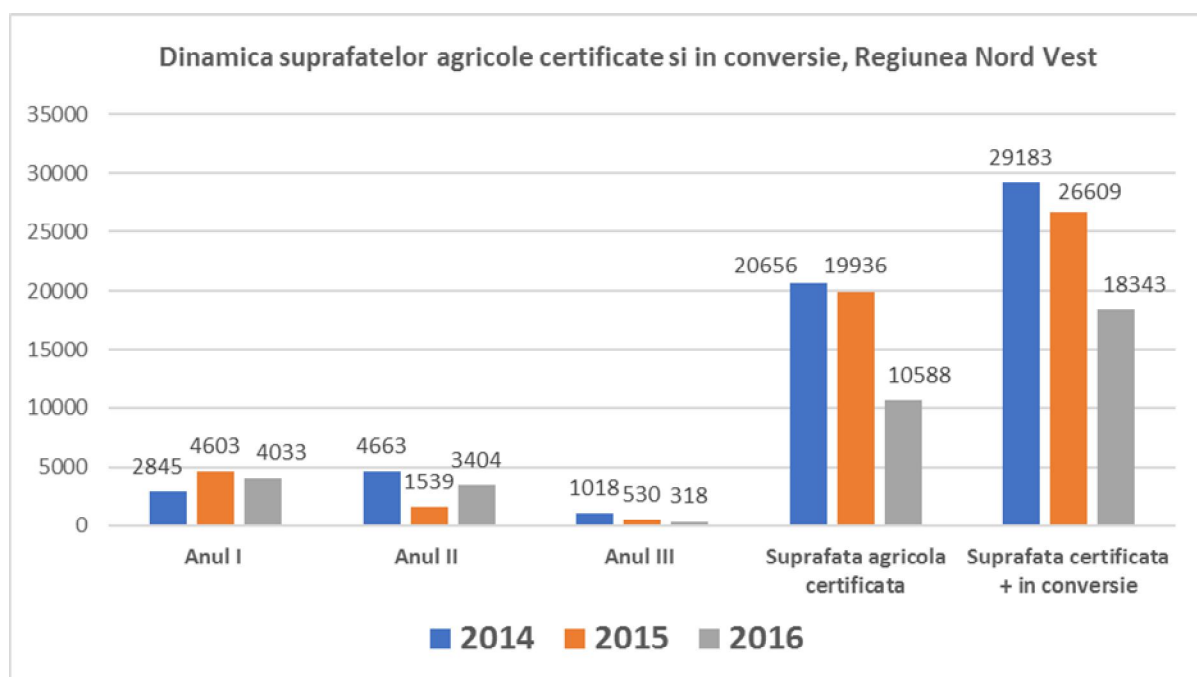
Rezultatele de la Recensământul General Agricol 2013 ne relevă faptul că în anul 2010 majoritatea exploatațiilor agricole din Regiunea Nord-Vest au crescut păsări (61,5%, în creștere), dar această pondere este mai mică, decât cea națională. Pe locul doi se află creșterea porcinelor (33% dintre exploatațiile agricole din regiune, în scădere) iar pe locul trei creșterea bovinelor (20,8% la nivel regional, în scădere). Apicultura este mai puțin răspândită, atât la nivelul țării (1,02%), cât și a regiunii (1,1%), urmată de creșterea caprinelor, unde Regiunea Nord-Vest are o pondere mai mică (2,16%), decât ponderea națională (4,57%).

Deși pescuitul are o importanță scăzută pentru economia regională, exploatațiile și amenajările piscicole din regiune valorifică o pondere importantă (28,37%) din valoarea totală a produselor piscicole din România, acest sector având potențial de creștere și putând deveni un factor de competitivitate regională.

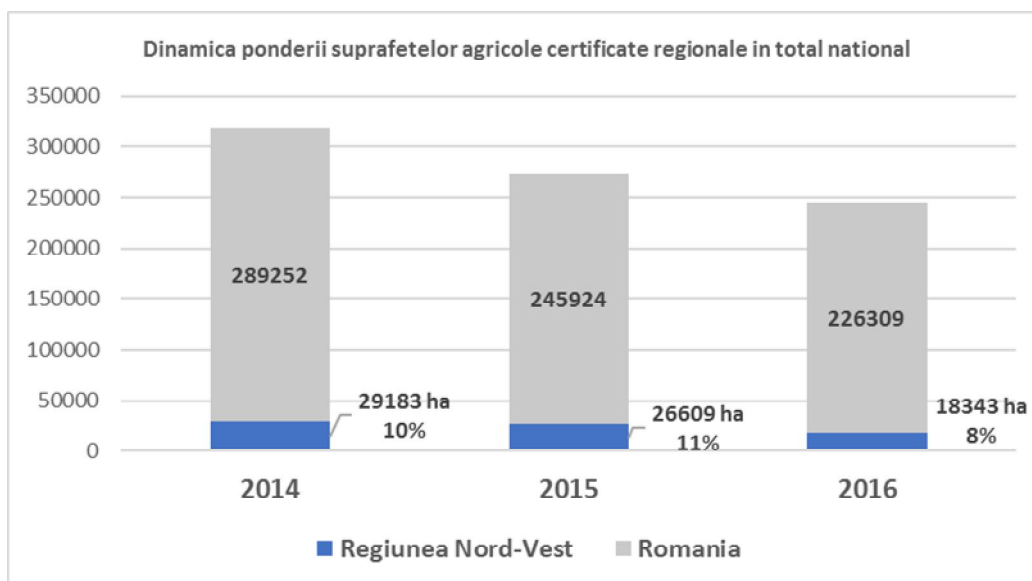
3.1.2. Agricultură ecologică în regiune

Ponderea suprafețelor agricole ecologice din total teren agricol este de 1,4% la nivelul regiunii Nord-Vest, sub media națională de aproape 2% din total teren agricol (cifre disponibile pentru anul 2014).

Din analiza dinamicii suprafețelor agricole înregistrate în sistemul de agricultură ecologică în Regiunea Nord-Vest, se remarcă scăderea drastică a acestora în ultimii 3 ani, scăderea între 2014 și 2016 fiind de 40%, de la 29.183 ha certificate și în regim de conversie la 18.343 ha, în timp ce suprafețele certificate deja ecologic s-au înjumătățit în acești 2 ani, de la 20.656 ha în 2014 la 10.588 ha în 2016.

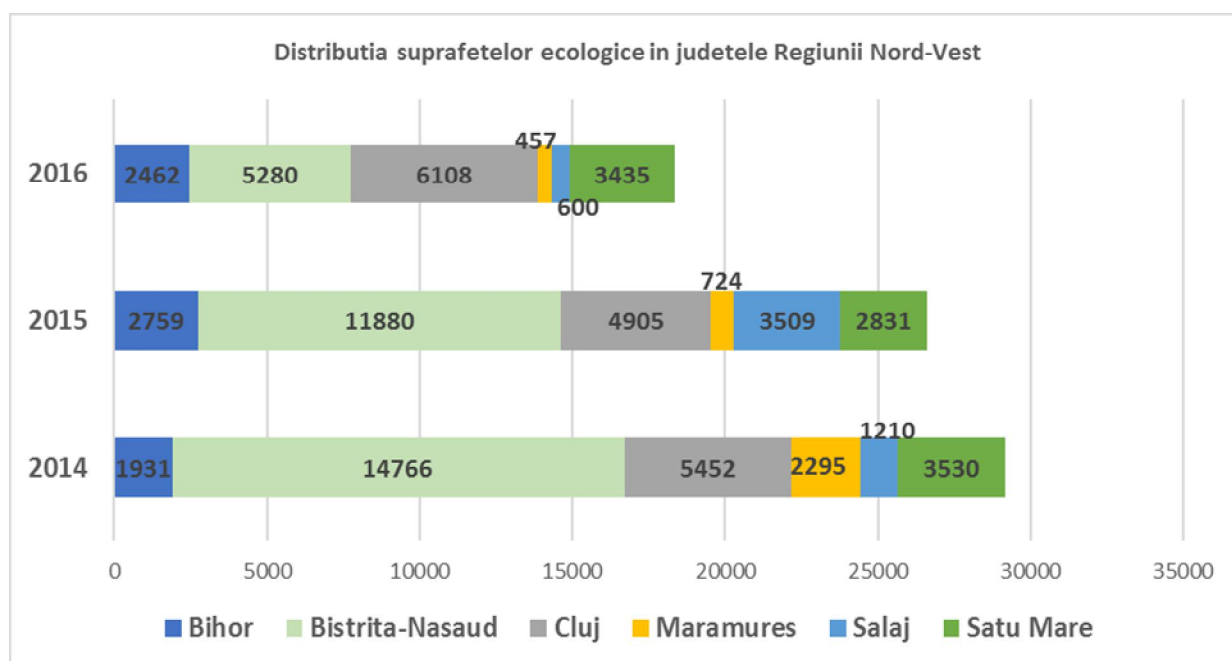

Ponderea suprafețelor agricole ecologice regionale în raport cu totalul înregistrat la nivel național a înregistrat de asemenea o scădere în ultimii ani, de la 10% în 2014 la 8% în 2016, pe fondul diminuării suprafețelor certificate atât la nivel regional dar și național.

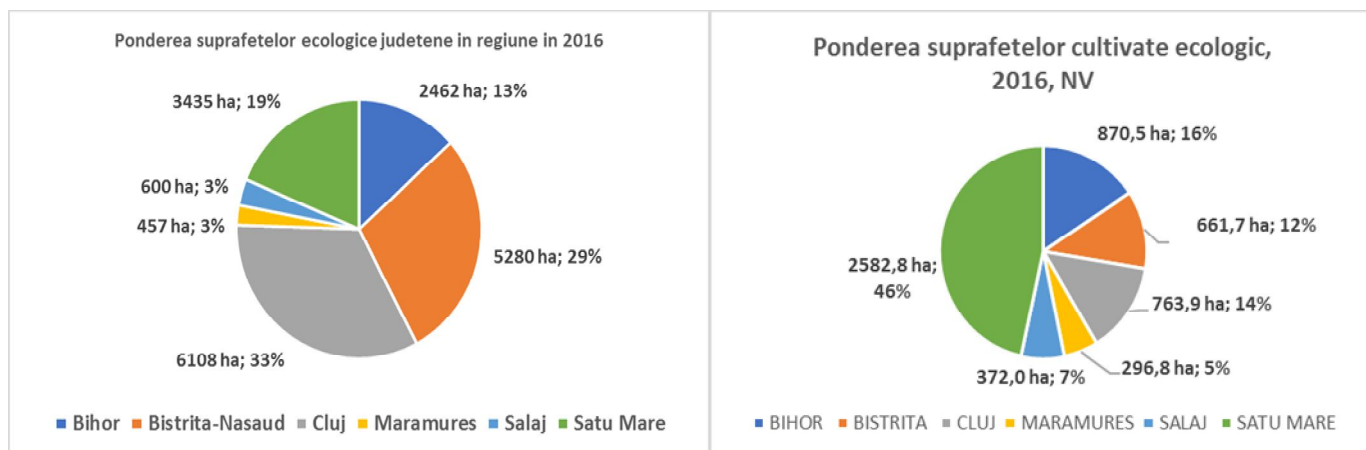
La nivel județean, Bistrița-Năsăud a fost județul leader din Regiunea Nord-Vest până în anul 2016, cu jumătate din terenurile certificate ecologic din regiune în anul 2014, cu o scădere progresivă astfel că în anul 2016 deținea mai puțin de o treime din total regional.

În ultimii ani doar în județele Cluj și Bihor s-au înregistrat creșteri ale suprafețelor certificate, cele mai mari scăderi fiind înregistrate în județul Bistrița Năsăud, de la 11.880 ha certificate în 2014 la 5280 ha în 2016, suprafața certificată fiind redusă practic mai mult de jumătate și în județele Sălaj și Maramureș, unde între 2015 și 2016, o cincime din suprafața inițial certificată a mai rămas în sistemul de agricultură ecologică, înregistrând scăderi de 80% din suprafața certificată.

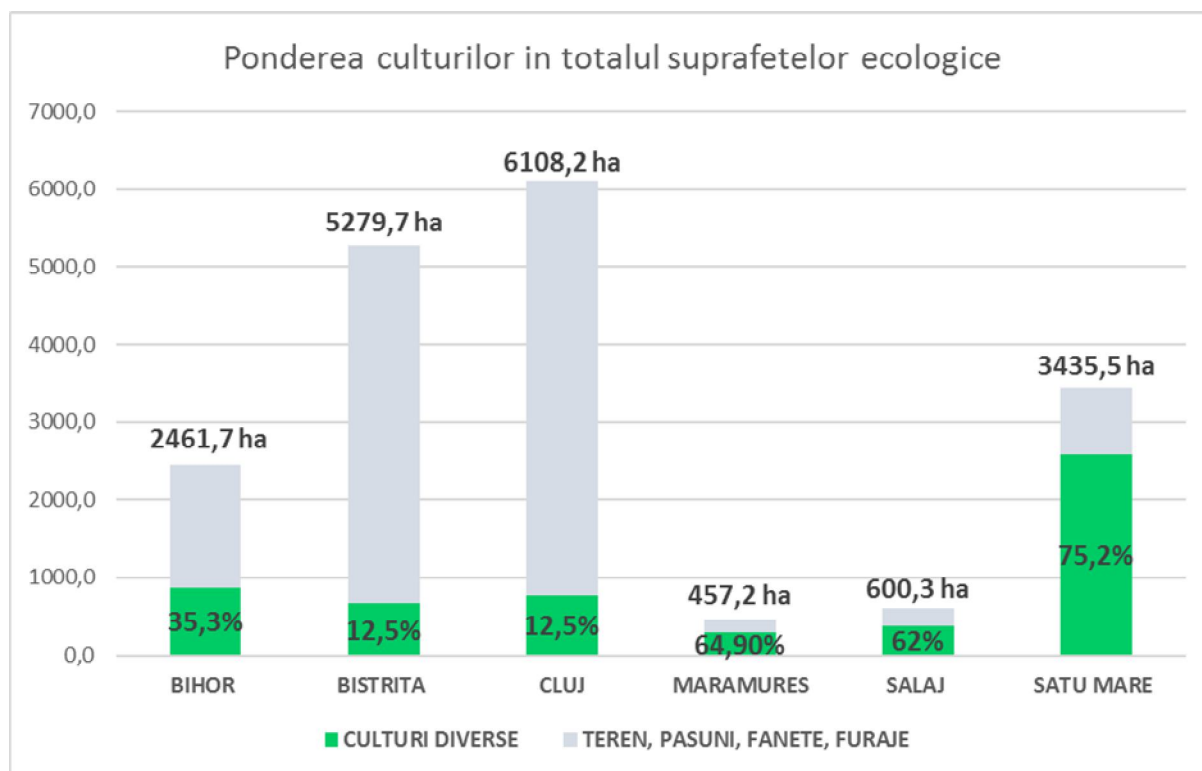
Grafic: Distribuția suprafețelor ecologice în Regiunea Nord-Vest, perioada 2014-2016
Sursa: prelucrări din datele MADR de la Direcțiile Agricole Județene

În anul 2016, din totalul de 18.343 ha în sistem ecologic din Regiunea Nord-Vest, cele mai multe suprafețe certificate și în conversie se găsesc în județul Cluj (cu 6108 ha), urmat de Bistrița-Năsăud (cu 5452 ha) și Satu Mare (cu 4905, aproape un sfert în proprietatea unei singure ferme). În județul Bihor, din cele 2462 ha certificate și în curs de conversie, 2036,4 ha aparțin unei singure ferme (reprezintă 82,7% din suprafața certificată și în conversie din județ).

Analizând însă tipologia suprafețelor, din totalul de 18.343 ha în sistem ecologic din Regiunea Nord-Vest în anul 2016, doar 5547,7 ha sunt acoperite de culturi destinate consumului alimentar, ceea ce înseamnă un procent de 30%, restul fiind reprezentant de terenuri, pășuni, fânețe, precum și furaje pentru hrana animalelor. Din totalul suprafețelor ecologice cultivate, aproape jumătate (46,5%) se regăsesc în județul Satu Mare.

S-a constatat faptul că județele în care se regăsesc cele mai mari suprafețe ecologice au și procentul cel mai mare de teren necultivat sau cultivat pentru furaje (Cluj și Bistrița-Năsăud cu 78,5%).

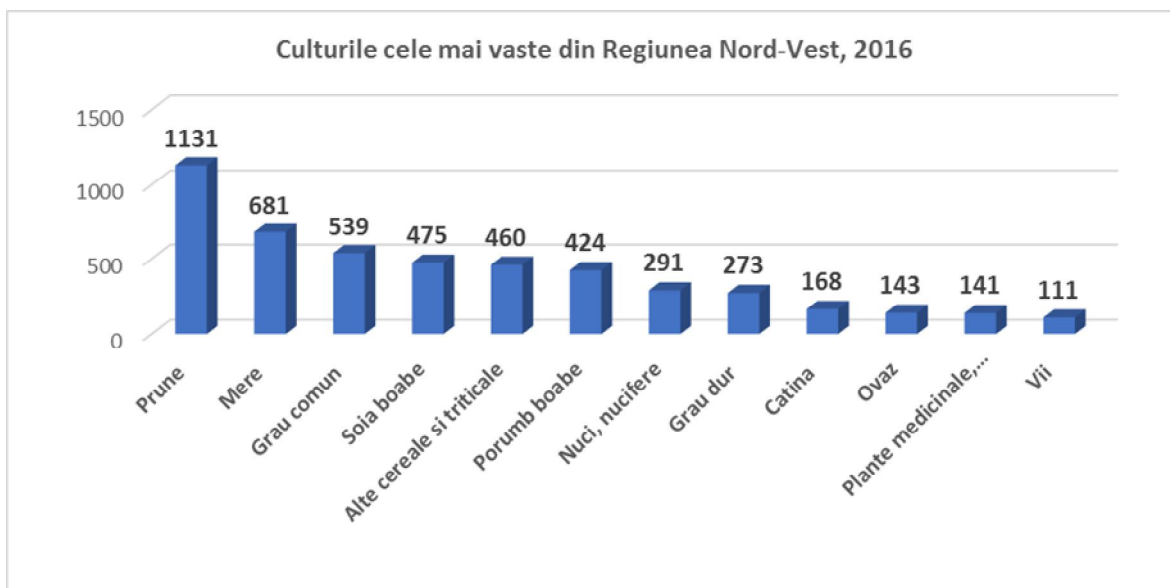

Grafic: Tipologia suprafețelor ecologice în Regiunea Nord-Vest, anul 2016

Sursa: prelucrări din datele MADR de la Direcțiile Agricole Județene

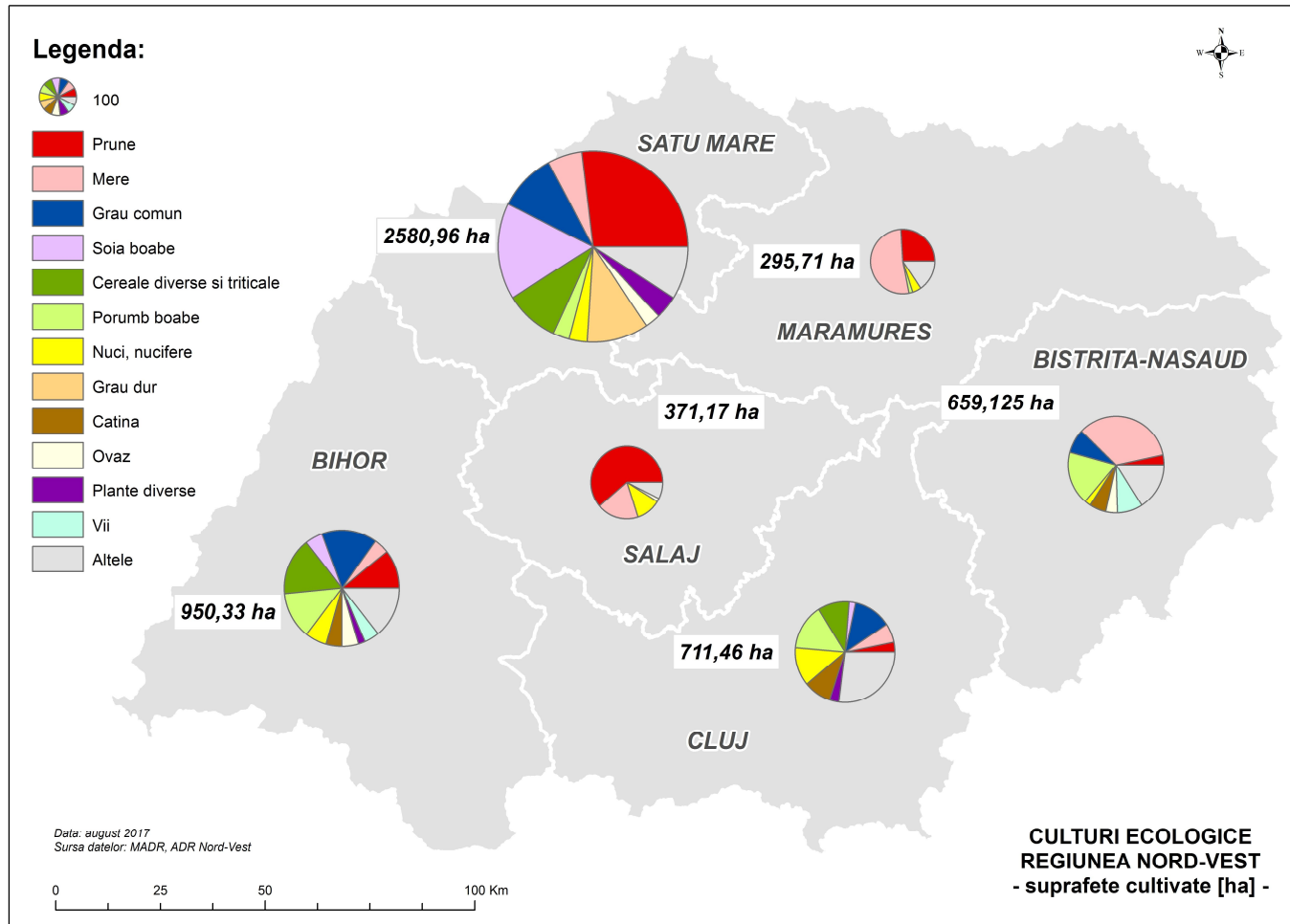
Din analiza tipologiei culturilor ecologice obținute în Regiunea Nord-Vest, a reieșit faptul că suprafața dedicată livezilor de pruni și meri sunt cele mai mari (1131 ha de pruni, din care jumătate în Satu Mare și 681 ha de meri, urmate de cele cultivate cu cereale (grâu comun 539 ha din care jumătate în Satu Mare, grâu dur 273 ha și soia 475 ha) din care majoritatea în Satu Mare (porumb 424 ha, ovăz 143 ha). Culturile de cătină sunt de asemenea pe suprafețe extinse (168 ha), viile (111 ha, în Bihor și Cluj)

precum și terenurile cu culturi spontane de plante medicinale și aromatice, condimente, flori de câmp (142 ha, din care 2/3 în Satu Mare).

Grafic: Distribuția principalelor culturi ecologice în Regiunea Nord-Vest, anul 2016
Sursa: prelucrări din datele MADR de la Direcțiile Agricole Județene

Distribuția principalelor culturi ecologice (strict culturi, fără pășuni, fânețe sau terenuri necultivate) în Regiunea Nord-Vest pe județe se regăsește în harta de mai jos.

Hartă: Distribuția culturilor ecologice pe județele Regiunii Nord-Vest, după suprafețele cultivate
Sursa: Date MADR, prelucrare ADR Nord-Vest

În privința ponderii culturilor ecologice față de totalul culturilor din aceeași categorie, se remarcă faptul că 31% din producția de grâu dur din regiune este ecologic (produs majoritatea în județul Satu Mare). Procentele culturilor ecologice variază în regiune în general de la 3,5% pentru soia boabe, 1,5% pentru vii, marea majoritate a culturilor ecologice reprezentând sub 1% din total suprafață cultivate.

Șeptelul înregistrat în sistemul ecologic în Regiunea Nord-Vest este de 45.000 capete (reprezentând 0,42% din șeptelul total din regiune), din care peste 60% îl reprezintă ovinele. Peste 80% din efectivul de animale certificate ecologic se regăsește în județele Cluj (43%) și Bistrița-Năsăud (40%).

2016	BIHOR	BISTRITA- NASAUD	CLUJ	MARA MURES	SALAJ	SATU MARE	Șeptel ecologic Regiunea NV	% din total Șeptel
BOVINE	85	2511	1760	29	70	0	4455	1,2 %
CABALINE	1	130	3	0	0	0	134	0,22 %
CAPRINE	488	593	769	0	0	0	1850	1,64 %
FAMILII DE ALBINE	374	1951	1405	231	1386	105	5452	2,96 %
OVINE	3228	12005	11354	0	644	630	27861	1,67 %
PASARI	0	805	4266	0	0	0	5071	0,07 %
PORCINE	0	175	8	0	0	0	183	0,03 %
Total	4176	18170	19565	260	2100	735	45006	0,42 %

Tabel: Distribuția șeptelului ecologic pe categorii, Regiunea Nord-Vest, anul 2016
Sursa: prelucrări din datele MADR de la Direcțiile Agricole Județene

Operatori certificați ecologici

În anul 2016, în regiunea Nord-Vest s-au înregistrat 3261 de operatori ecologici, reprezentând 28,65% din totalul operatorilor ecologici din România. Regiunea Nord-Vest se plasează pe locul II la nivel național după Regiunea Centru, din prisma numărului de operatori ecologici, cele două regiuni totalizând 60% din numărul de operatori ecologici din România.

Chiar dacă la nivel național între 2014 și 2015 numărul operatorilor a scăzut cu 15% (de la 14.470 la 12.231), la nivelul Regiunii de dezvoltare Nord-Vest s-a înregistrat o ușoară creștere (cu 167), de la 3389 în 2014 la 3556 în 2015.

În anul 2016 s-a înregistrat o descreștere cu 9% a numărului de operatori atât la nivel național (10.562 operatori, descreștere cu 1669 față de numărul înregistrat în 2015) cât și la nivelul Regiunii Nord-Vest (3261 operatori, descreștere cu 295). Prognozele indică o descreștere continuă pentru anii următori, datorată cu precădere finalizării angajamentelor de plată ale operatorilor din sistem, care au fost multianuale, pe 5 ani).

Dacă în anul 2015 județul Bistrița-Năsăud se afla pe locul II la nivel național după județul Alba, cu cel mai mare număr de operatori certificați ecologic din țară, în anul 2016 locurile 3-7 în clasamentul național sunt ocupate de 4 județe din regiune (Cluj, Satu-Mare, Bistrița-Năsăud și Sălaj), podiumul național fiind ocupat pe primele două poziții de județele Alba și Suceava.

Asfel, la nivelul anului 2016 se remarcă o distribuție relativ echilibrată a numărului de operatori ecologici la nivelul a 4 dintre județele regiunii, astfel județul Cluj cu 727 operatori (22% din operatorii ecologici din regiune), Satu-Mare cu 690 de operatori (21%), Bistrița-Năsăud cu 605 operatori (18,5%) și județul Sălaj cu 603 operatori (18,5%). Variații masive la numărul operatorilor au fost înregistrate în

județul Bistrița-Năsăud, unde în 2015 numărul s-a dublat față de 2014, însă în anul 2016 acesta s-a înjumătățit din nou, ajungând puțin sub nivelul anului 2014.

Marea majoritate a operatorilor sunt producători agricoli (97,5% în regiunea Nord-Vest, 96% în România). La nivelul anului 2016, din cei 3261 de operatori din regiune, 3185 sunt producători agricoli (din care 18 sunt certificați pentru flora spontană și 953 (și) pentru creșterea animalelor), 29 sunt (și) procesatori certificați, 34 de comercianți, 2 importatori și 11 operatori certificați pentru exportul produselor.

Cu toate că ponderea procesatorilor și comercianților este foarte mică în rândul operatorilor certificați în regiune, se remarcă creșterea de la doar 6 procesatori certificați în 2014, creșterea de la 5 comercianți în 2014 la 34 în 2016 și creșterea de la 3 operatori certificați pentru export în 2014 la 11 în 2016.

Județul	Număr de operatori 2014	Din care Societăți comerciale	Număr de operatori 2015	Din care societăți comerciale	Număr de operatori 2016	Din care societăți comerciale
BH	227	17	232	36	253 / 222*	28
BN	656	7	1158	13	605	17
CJ	886	10	665	16	727/ 672	47
MM	359	2	313	7	383/ 135	12
SJ	600	17	576	23	603/ 266	5
SM	662	19	612	19	690/ 635	24
Total NV	3.390	72	3.556	114	3.261/2535	133
% NV	23,4%		29%		30%/ 24%	
Romania	14.470		12.231		11.382/10.562	

*din care producători ecologici

Tabel: Numărul de operatori (dintre care societăți comerciale, ferme) din Regiunea Nord-Vest, în perioada 2014-2016

Sursa: prelucrări din datele centralizate la MADR de la organismele de certificare

În anul 2016, în cele 6 județe ale Regiunii Nord-Vest, din 3261 operatori ecologici (30% din totalul operatorilor certificați din România), doar 133 erau sub formă de societăți comerciale (IMMuri, ferme), reprezentând 4% din totalul operatorilor ecologici din regiune, restul fiind exploatații individuale. Cu 97% operatori individuali, România înregistrează una dintre cele mai mari fragmentări din Europa în acest sens. În *Anexa 11* se regăsesc firmele cu rol de producător ecologic în Regiunea Nord-Vest, cu totalul suprafețelor și al șeptelului aflate în conversie sau deja certificate.

Din cele 133 de societăți comerciale certificate, 90 sunt strict certificate pentru producție ecologică, inclusiv flora spontană, 43 fiind certificate pentru activități de procesare și comerț.

Numărul operatorilor sub formă de societăți comerciale a crescut în anul 2016 în Regiunea Nord-Vest cu 85% față de anul 2014, când erau înregistrate doar 72 de firme cu activitate în sectorul ecologic. Cele mai multe firme certificate ecologic se înregistrau în județul Cluj (74 de firme în 2016, o creștere de 3 ori față de anul precedent) și în județele Bihor și Satu-Mare (28, respectiv 24 în 2016). Cele mai mari scăderi ale numărului de firme certificate ecologic s-au înregistrat în județele Sălaj (de la 23 în 2015 la 5 în 2016) și Bihor (de la 36 în 2015 la 28 în 2016).

Societățile comerciale certificate ecologic pentru activități de procesare și comercializare, din Regiunea Nord-Vest, în perioada 2015-2017, se regăsesc în *Anexa 12*.

Dintre cei 963 de crescători de animale certificate ecologic, peste 90% se regăsesc în județele Bistrița-Năsăud și Cluj, în proporții egale. Majoritatea sunt crescători de bovine (78,6%,) iar o treime sunt crescători de ovine (70% în Bistrița-Năsăud). Se remarcă faptul că în județele Satu Mare, Sălaj și Maramureș sunt extrem de puțini crescători de animale certificate ecologic (3 crescători în Satu Mare, 8-9 în Maramureș/Sălaj).

	BH	BN	CJ	MM	SJ	SM	Total
Operatori ecologici	58	445	440	8	9	3	963
Crescatori de BOVINE	25	395	330	7			757
Crescatori de CABALINE	1	75	2				78
Crescatori de CAPRINE	7	35	9		8		59
Crescatori de FAMILII DE ALBINE	5	13	10	1	2	2	33
Crescatori de OVINE	21	229	75			1	326
Crescatori de PASARI		28	72				100
Crescatori de PORCINE		56	2				58

Cele mai multe certificări în Regiunea Nord-Vest au fost făcute de **organismul de inspecție și certificare Ecocert** (72% în 2016, în scădere cu 20% față de 2015 - 68% în 2015, în scadere cu 10% fata de 2014), urmat de organismul de inspecție și certificare cu sediul la Cluj-Napoca, Ecoinspect, cu o cotă de piață regională de circa 16% în 2016 (20% în 2015). Organismul de inspecție și certificare Ceres Organic Cert a avut o cotă de piață regională de 20% în 2015, în anul 2016 fiind doar de 7%, înregistrând o scădere drastică a clienților.

Situația certificărilor ecologice din regiune în ultimii 3 ani analizați (2014- 2016) se regăsește în tabelul de mai jos.

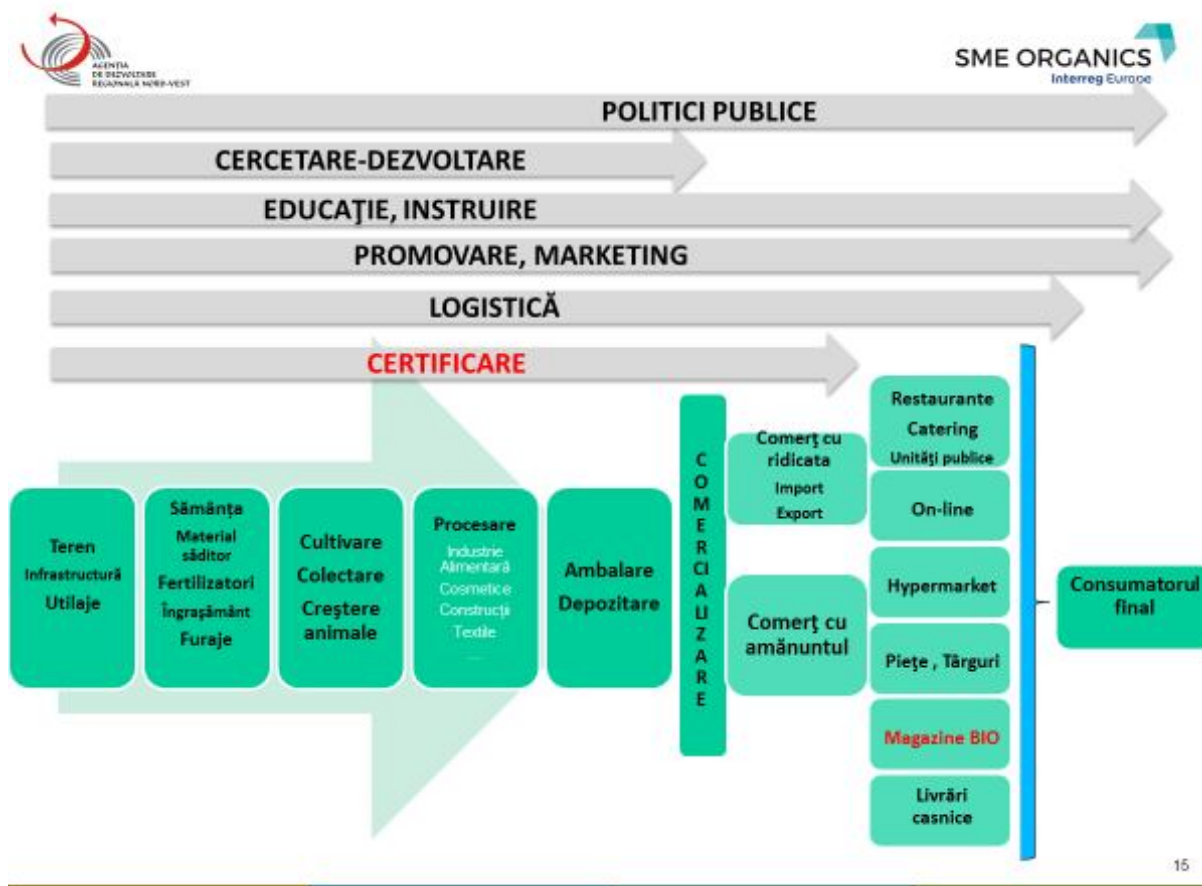
Organismul de certificare	2014	2015	2016*
ECOCERT	2666	2244	1816
CERES ORGANIC CERT	-	582	176
ECOINSPECT	686	568	401
AUSTRIA BIO GARANTIE - SUCURSALA VOLUNTARI	13	13	6
CERTROM	11	16	12
ICEA ROMANIA	7	3	3
BIOS S.R.L ITALIA - SUCURSALA ROMÂNIA	4	7	9
BCS ÖKO-GARANTIE ROMÂNIA	2	109	37
LACÓN PRIVATE - SUCURSALA BUCUREȘTI	1	1	61
AGRECO R .F. GÖDERZ GMBH GERMANIA - SUCURSALA ROMÂNIA	-	4	7
ECOROISCERT	-	4	4
BIO CERT TRADIȚIONAL	-	4	-
BIOAGRICERT ITALIA - SUCURSALA ROMÂNIA	-	1	1
MIȘCAREA ROMÂNĂ PENTRU CALITATE	-	-	-
SRAC			-
TUV AUSTRIA ROMÂNIA			*din 04. 2017

*Pentru anul 2016 sunt inventariați doar producătorii ecologici

3.2 Analiza lanțului de valoare

Modelul economic generat de Michael Porter în cartea sa “Avantajul Competitiv” publicată în 1985, s-a extins și la analiza lanțului valoric la nivelul unei industrii, al unui sector de activitate. Analiza se referă la activitățile principale care generează valoare pe întreg lanțul de procese și pe actorii implicați în realizarea acestora.

Sunt vizate în modelul de analiză două tipuri de activități principale: cele care au loc efectiv în procesul de generare al produsului sau serviciului și cele de sprijin, care vin să eficientizeze, să îmbunătățească, să sprijine și să aducă plus-valoare operațiunilor. Ele sunt prezentate schematic în graficul de mai jos:

În cele ce urmează, conform metodologiei dezvoltată de consorțiul proiectului SME Organics, cu expertiza partenerilor IFOAM-EU și FiBL, vom focaliza analiza pe 4 dintre componentele lanțului de valoare, respectiv:

- A. Producție și procesare
- B. Comercializare și marketing
- C. Instruire și consultanță
- D. Guvernanța lanțului de valoare

A. Producție și procesare

La nivelul anului 2016, din cei 3261 de operatori ecologici din regiune, 97,7% sunt producători agricoli (3185). Majoritatea produselor ecologice se vând fără a fi procesate. Unitățile de procesare sunt foarte puține în regiune (29 în 2016).

Produsele neprocesate certificate ecologic cele mai frecvente în Regiunea Nord-Vest sunt cereale, trifoi, fructe de pădure și ciuperci (din flora spontană), mere, prune, afine, cătină, ouă.

Produsele ecologice inedite din Regiunea Nord-Vest sunt: lăptișor de matcă, polen, fenicul.

Produse ecologice importate frecvent: pești ecologici (BH) și ingrediente din bucătăria asiatică (BH).

Cu un procent de doar 4% întreprinderi din totalul operatorilor, se remarcă activitatea a 4 ferme ecologice de dimensiuni mari (peste 400 ha/peste 2500 capete de animale) în Regiunea Nord-Vest:

- **SC Bioland România SRL, SC Euro Buffalo SRL** (în județul Bihor)
- **SC Pop Avi** (în județul Cluj)
- **SC Salvatore SRL, SC Farm Ecolact** (în județul Sălaj) – **nu mai apar în 2016**

Lista completă de ferme agricole certificate, organizate sub formă de societăți comerciale se regăsește în Anexa 11.

În continuare, prezentăm câteva exemple de **ferme agricole din Regiunea Nord-Vest în curs de certificare** (sau în conversie).

- **Colina Farms** (www.colinafarms.ro) - Pe o suprafață inițială de 35.000 mp, situată la 20 km de Cluj-Napoca în satul Băbuțiu, comuna Vultureni, ferma de legume s-a constituit la începutul anului 2016. Printre tehnologiile folosite, s-au folosit aproape 8 km de folie de mulcire care oprește dezvoltarea buruienilor, s-a forat la mare adâncime pentru a beneficia de apă proaspătă pentru plante, s-au construit 2 sere moderne încălzite de 900 mp și o răsadniță cu mese de cultură de 240 mp. Se folosesc doar semințe ecologice și îngrășăminte bio.

COLINA FARMS
Fermă organică de legume

Comercializarea produselor se face în sistem "home delivery" cu coș fix, la două categorii de gramaj, pe bază de abonament familial sau pe bază de comenzi ocazionale.

Ferma Colina organizează activități în fermă în care ocațional se implică și familiile care alcătuiesc clientela sau altele care doresc o experiență directă cu producția produselor ecologice. Aceste activități au scopul formării și fidelizării clientelei dar și al educării consumatorului în privința producției și consumului de produse ecologice.

Firma sub care se desfășoară activitatea de producție/comercializare, SC Lael Consulting Company, nu apare în evidențele MADR, să fi inițiat procedura de conversie la agricultura ecologică.

- **POMĂRIA BĂDĂCIN** (www.facebook.com/pg/pomariabadacin) - Fructe ecologice din Transilvania – este o fermă care cultivă fructe în județul Sălaj. Are în proprietate plantații nou înființate de piersic, cireș, zmeur și nuc. Plantațiile se află în satul Bădăcin, comuna Pericei, din județul Sălaj. Tratamentele se realizează doar cu substanțe certificate ecologic, singurele îngrășăminte folosite în cultură sunt cele naturale, din gospodăria bunicilor și de la o fermă

de vaci din sat. În anul 2016 încă nu apăreau în registrele direcției agricole ca fiind în conversie.

- **Ferma Mama Țic**
(<http://produsebiomamatic.wgz.ro/>)
este o **fermă mixtă** din județul Sălaj.

Din anul 2015, din punct de vedere al certificării ecologice, ferma cuprinde:

- 3.7 hectare de **livadă certificată ecologic**;
- 1.31 hectare de **livadă în conversie** în anul II pentru primirea certificării ecologice;
- 5.19 hectare (0.3 ha livada și 4.89 ha grâu, orz, porumb, plante de nutreț) în conversie în anul I pentru primirea certificării ecologice.

Ferma Mama Țic are o diversitate sezonieră de produse: fructe din pământ și din livadă din soiuri românești, dulcețuri și siropuri, plus lactate și produse din ferma animalieră.

Ferma
Mama Țic
județul Sălaj
Fermă certificată eco
pentru fructe

- **S.C. BASTO IMPORT EXPORT SRL** – fermă mixtă din comuna Apahida, județul Cluj, care se ocupă de producția vegetală și creșterea animalelor. Ferma se află în primul an de conversie atât în producția vegetală (pajiști permanente, lucernă, porumb furaje, grâu comun și nuci) cât și în creșterea animalelor. Suprafața totală aflată în primul an de conversie la agricultura ecologică este de 278,92 ha.

- **S.C. IJARUL SRL**- fermă mixtă, situată în satul Agârbiciu, comuna Căpușu Mare, județul Cluj, se ocupă cu creșterea animalelor și producție vegetală (pajiști permanente și lucernă). Ferma se află în al doilea an de conversie la agricultura ecologică. Suprafața totală aflată în reconversie este de 118,53 ha, iar în cea ce privește creșterea animalelor ferma dispune de un șeptel aflat în conversie în al doilea an, compus din 70 de caprine și 489 ovine. Operatorul este și procesator - produse lactate, brânzeturi (încă necertificate ecologic).

- **S.C. RÎȘCA ARDELEANĂ SRL** – fermă mixtă situată în satul Rîșca, comuna Rîșca, județul Cluj care se află în al doilea an de conversie la agricultura ecologică în cea ce privește producția vegetală (pajiști permanente) cu o suprafață de 11,50 ha. O altă mica suprafață de 0,30 ha de pajiști permanente este deja certificată ecologic. De asemenea și creșterea animalelor (junici de lapte, vaci de lapte, bovine și găini ouătoare-50 buc.) este deja certificată ecologic.
- **S.C. PATA PROD SRL** – fermă mixtă situată în comuna Apahida, județul Cluj, dispune de 88 de ha cu culturi diverse, din care 35 de ha sunt fânețe și pajiști în conversie, precum și 188 de bovine și 90 de familii de albine în conversie.

Sămânța ecologică poate fi achiziționată de la producătorii/comercianții autorizați de MADR pentru comercializarea semințelor pe teritoriul României (6 producători/importatori) sau poate fi utilizată cea produsă din recolta proprie, ecologică.

Listele disponibile pe website-ul MADR indică un singur producător certificat de sămânță ecologică în regiune, respectiv SC Agrosel Ro, localizat în județul Cluj, în orașul Câmpia Turzii. Firma Agrosel, care activează din 1998, este leaderul de piață al segmentului de semințe microambalate din România, prelucrarea și ambalarea semințelor realizându-se prin dozare numerică, iar platforma de producție a semințelor de legume (nu doar ecologice) se întinde pe o suprafață de 50.000 mp. Firma dispune de propriul laborator RENAR și au în portofoliu peste 100 de soiuri și hibrizi înregistrați în Catalogul Oficial al soiurilor de plante de cultură din UE.

La nivelul regiunii Nord-Vest, doar la 29 de **procesatori** societăți comerciale au obținut produse certificate ecologic în 2016, o creștere de 5 ori față de anul 2014, când activau doar 6 procesatori. În Anexa 12 se regăsesc firmele procesatoare certificate între 2015-2017 în Regiunea Nord-Vest.

Produsele procesate certificate ecologic cele mai frecvente în Regiunea Nord-Vest sunt lapte, iaurt, chefir, sucuri de fructe (în special mere), vin, miere, polen, lăptișor de matcă.

Firma **Ecoland** din satul Sântimreu, comuna Sălard, județul Bihor, este printre primii producători ecologici din România, cu activitate în agricultura ecologică din anul 2002. Începând din anul 2007 este înregistrată și drept procesator. Ferma produce și exportă grâu, floarea soarelui, porumb și alte tipuri de cereale ecologice, struguri ecologici, crește găini certificate, produce făină ecologică, paste făinoase ecologice și vin ecologic.

Începând din anul 2015/2016, firmele **Friesland/Napolact S.A.**, cu punct de lucru în Cluj-Napoca, care comercializează produse sub marca Napolact și **SC Carmo-Lact Prod SRL** din Bistrița-Năsăud, au lansat o gamă de lapte ecologic și produse derivate (iaurt, kefir, brânzeturi), pe care le comercializează în magazinele proprii și în supermarketuri.

Începând din anul 2016, firma **Cannah International** din Salonta, județul Bihor, produce și comercializează ulei de cânepă și batoane cu semințe de cânepă, în combinație cu smochine și cacao, produse certificate ecologic.

Firma **SC TAF Presoil** din județul Cluj produce uleiuri prin tehnologia presat la rece, comercializată sub marca Luna Solai. Din 2016 societatea a inițiat procedura de certificare a unei game de uleiuri.

În anul 2009 s-a deschis la Cluj-Napoca primul restaurant ecologic din regiune/țară, Bistro Verde, care procesa doar produse ecologice, folosea pentru spălatul veselei doar detergent ecologic, materialele textile utilizate de personalul restaurantului erau fabricate din bumbac ecologic iar bucătăria era deschisă. Din păcate această inițiativă nu a supraviețuit mediului concurențial.

În anul 2012, tot la Cluj-Napoca, o fabrică a produs și comercializat pâine ecologică, sub marca BioBavaria, cu punct de vânzare propriu localizat pe o arteră principală în centrul orașului. Nici această tentativă nu a avut succes, clienții invocând prețul ridicat drept principalul impediment (2,5 lei bucata).

B. Comercializare și marketing

Comercializare și vânzare

Organizarea comercializării produselor constituie un element important din filiera de agricultură ecologică. Comercializarea produselor ecologice se face numai de comercianți înregistrați la MADR și certificați de către organismele de inspecție și certificare acreditate.

Comercializarea, prin vânzare directă sau indirectă, se poate realiza prin diferite canale de piață:

- vânzări de la poarta fermei, direct de la producători
- vânzări prin distribuitori, magazine en-gros
- vânzări în magazine alimentare (inclusiv în supermarketuri)
- vânzări prin magazine specializate (inclusiv prin magazine proprii)
- vânzări prin platforme on-line pentru produse ecologice
- vânzări în piețe sezoniere.
- vânzări la domiciliu

În anul 2015 în Regiunea Nord-Vest erau înregistrați 21 de comercianți și 3 exportatori certificați sub formă de societăți comerciale, mulți dintre aceștia fiind și producători sau procesatori de produse ecologice. Numărul lor a crescut de 5 ori din 2014, când se înregistrau doar 5 comercianți ecologici în regiune.

Canalele de distribuție și vânzare care există în prezent, în regiunea Nord-Vest, sunt următoarele:

- **magazine cu specific bio, naturist**, care comercializează produse alimentare, cosmetice și suplimente alimentare din ingrediente naturale: precum Casa Bio, Naturland, Natura Life și Dr. Green din Cluj-Napoca.   Produsele agro-alimentare au o pondere redusă și sunt foarte puțini producători locali care comercializează prin acest canal. Produsele certificate ecologic din regiune sunt aproape inexistente pe rafturile acestor magazine specializate. Se remarcă faptul că în regiunea Nord-Vest din România nu există un lanț de magazine specializat pentru comercializarea produselor ecologice și nici magazine alimentare cu specific bio, în care să se regăsească și produse proaspete (fructe și legume).
- **magazine mixte** care comercializează produse alimentare, cosmetice și suplimente alimentare inclusiv din ingrediente naturale; un exemplu în acest sens este lanțul de magazine GermanMarket (D&M), în care se regăsesc din ce în ce mai multe produse cosmetice și alimentare produse în regiunea Nord-Vest
- **magazine cu specific alimentar**, care comercializează și o gamă restransă de produse ecologice: supermarketuri (Auchan, Carrefour, BILA, LIDL), punctele de vânzare din supermarketurile Iulius Mall și Polus din Cluj-Napoca ale clusterului AgroTransilvania, magazinele proprii Napolact. Magazinele Lidl au organizat recent (din 2016) raion dedicat produselor certificate, promovând totodată logo-ul ecologic european
- **magazine on-line**: precum CasaBio (<http://www.casabio.ro/>), Natura Life (www.remediinaturale.ro) și Luna Solai (<http://shop.lunasolai.ro/>),
- **piețe** cu specific sezonier sau amplasate la diferite evenimente sau târguri, în cadrul cărora se comercializează atât produse locale, tradiționale, cât și certificate ecologic
- **piețe on-line**: precum Târgul Agro, platforma dezvoltată în 2015 printr-un proiect al clusterului Cluj IT din Cluj-Napoca: <https://www.targulagro.ro/> Într-unul din proiectele de dezvoltare a mediului urban cu Produse Alimentare Ecologice”, grupul țintă s-a extins la toate tipurile de produse agro-alimentare. Sistemul dezvoltat este o aplicație web de tip „bursă de produse agricole”, menită să pună împreună cererea și oferta de produse agricole și alimentare. Sistemul este de tip B2B (întâlniri bilaterale între firme) și B2C (întâlniri

bilaterale între firme/ferme și clustere/asociații), implementat în *cloud* public și disponibil pe piața de profil în regim SaaS (Software-as-a-Service). Platforma permite accesul și managementul utilizatorilor pe baza plății unui abonament de utilizare, iar managementul complet al înțelegerilor comerciale, prin:

- înregistrarea cererilor și ofertelor;
- maparea preliminară a cererilor și ofertelor;
- înregistrarea pre-contractelor;
- evaluarea părților implicate într-o tranzacție.

În timp platforma a fost completată funcțional cu elemente noi, precum funcțiunea de blog, messaging prin SMS, sisteme de plăți și altele.

Platforma generează transmiterea automată de notificări utilizatorilor pentru evenimente legate de ofertele/cererile proprii sau de interes și permite generarea de rapoarte complexe pentru datele gestionate (inclusiv de tip business intelligence).

Până în prezent platforma a înregistrat peste 1400 de anunțuri publicate cu peste 500 de utilizatori. cu

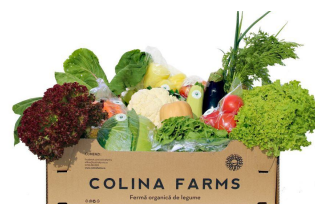
- **rețelele de distribuție cu comenzi familiale**, care însă nu sunt neapărat ecologice și mai degrabă vizează lanțul scurt, fiind produse de proximitate, produse în ferme sau colectate de la micii producători locali. **Cosul pietei**
Majoritatea operează pe raza județului Cluj, deservind cu precădere consumatorii din cel mai mare oraș al regiunii, însă au început să existe inițiative și la nivelul județului Bihor, pentru cel de-al doilea mare oraș al regiunii, Oradea. Coșurile familiale cu conținut fix, sezonier, care operează în regiunea Nord-Vest sunt:

- Coșul Verde: <http://www.cosulverde.ro/>
- Coșul Țărănesc: <http://www.cosutaranesc.ro/>
- Coșul Pieței: <http://cosulpietei.ro/>
- Cutia Țăranului: <http://cutiataranului.ro/blog/>
- Cutia cu legume: <http://cutiaculegume.ro/>
- Coșul de legume ASAT România <http://asatromania.ro/>

Înființat la Timișoara din 2010, prezent la Cluj-Napoca din 2012, iar din 2013 în Oradea și alte orașe din țară (Târgu-Mureș, Odorheiu Secuiesc și București)

- Coșul cu legume Heritage Farms
<http://heritagefarms.ro/> (din vara anului 2016), un grup de producători familiali din județul Bihor
- Coșul cu legume al Colina Farms
<http://colinafarms.ro/> (începând din 2016, ferma este în anul I de conversie spre agricultura ecologică)

„Coșul Țărănesc” a fost prima rețea de distribuție locală lansată în anul 2010 în județul Cluj, de către asociația Agroecologia. Vizează ca și obiectiv principal transformarea clientului într-un consumator «consum-actor», responsabil de actul de cumpărare și de consecințele acestuia. Printr-un act de cumpărare responsabil „consum-actorul” poate decide încurajarea unei agriculturi țărănești locale și regionale care să permită menținerea acestor „agricultori – actori” în peisajul rural. Produsele agroalimentare din „Coșul Țărănesc” sunt produse ecologice și produse tradiționale care le deosebesc de produsele convenționale comercializate astăzi în România. Prin „Coșul Țărănesc” se distribuie la domiciliul consumatorilor doar alimente certificate ecologic sau atestate tradițional respectiv în curs de certificare sau atestare.

Avantajul acestui tip de vânzare este relația directă între producător și cumpărător (cel mult veriga asociativă a asociației care comercializează produsele), fidelizarea clienței prin stabilirea climatului de încredere, precum și prețul care nu include profitul distribuitorului. De regulă comenzile sunt pe bază de abonament cu plata în avans, necesar acoperirii unor costuri de producție, pe principiul agriculturii susținută de comunitate. Principiul de proximitate implică produse pe o rază de 50, maxim 100 de km de la consumator, pe baza unor parteneriate locale de solidaritate între consumatorii din urban și mici agricultori din ruralul de proximitate, adepți ai agriculturii naturale.

Conținutul coșului de legume ține cont de specificul climatic și cultural al fiecărei regiuni. Produsele din coș sunt de o mare diversitate, răspunzând astfel nevoilor unei alimentații echilibrate și sănătoase. De regulă, cantitatea legumelor livrate poate varia față de cea preconizată, în funcție de condițiile meteorologice, astfel riscul se împarte între producător și cumpărător.

Marketing și promovare

Scopul principal al marketingului este de a înțelege piața de desfacere și de a adapta un produs și strategia sa de comercializare, pentru a maximiza vânzările și profitul. În esență, aceasta înseamnă cunoașterea produsului, a clienților, a concurenților, piața și modul în care acestea se dezvoltă. Felul în care este etichetat produsul și promovarea produselor este parte integrantă a acestui proces.

➤ Analiza clienților

Una din condițiile esențiale pentru dezvoltarea agriculturii ecologice o reprezintă **promovarea conceptului de agricultură ecologică** în vederea conștientizării consumatorilor de avantajele consumului de produse ecologice, astfel încât aceștia să ofere un preț mai mare pentru produse curate a căror calitate este garantată de un sistem de inspecție și certificare.

Acțiunile de informare a producătorilor, de instruire și de promovare a conceptului de agricultură ecologică sunt realizate de către organizații de stat și private. Educația în agricultura ecologică, în vederea formării de specialiști pentru acest domeniu constituie o preocupare a instituțiilor de profil din învățământul superior.

Strategiile de marketing pentru produsele agro-alimentare ecologice trebuie să fie bazate pe studii privind comportamentul de consum. De cele mai multe ori, această verigă a analizei filierei produselor ecologice lipsește la nivel regional/național, accentul punându-se într-o măsură mai mare pe producție și mai puțin pe nevoile și percepțiile consumatorilor.

Etapele de planificare a unei afaceri cu produse bio trebuie să conțină în mod obligatoriu cercetări privind comportamentul de consum. Un bun exemplu în acest sens este reprezentat de competiția NESst dedicată întreprinderilor sociale din anul 2013. În cadrul acesteia a fost derulat un studiu de piață¹ bazat pe aplicarea unor chestionare în magazine specializate (Bionatur, Casa Bio, Naturland și Bioland) din orașele Cluj Napoca și Deva. În urma observării comportamentului la raft al clienților acestor magazine, se remarcă unele caracteristici comune ale vizitatorilor: femei cu vârsta cuprinsă între 35-55 de ani, persoane ocupate, cu venituri medii și mari, persoane educate, cu studii superioare, informate, cu acces la diverse medii de comunicare, persoane care împărtășesc un set de valori comune, legate de grija pentru un stil de viață sănătos și atitudinea negativă față de producătorii industriali, marii retaileri și produsele procesate.

Eșantionul investigat a fost reprezentat de **104 cumpărători de produse bio**, prezenți în magazinele mai sus menționate. Instrumentul de cercetare utilizat a fost chestionarul semi-structurat. Principalele aspecte investigate au fost legate de frecvența de achiziție a produselor bio, factorii ce intervin în decizia de cumpărare și modul în care sunt percepute aceste produse.

Rezultatele studiului au arătat faptul că atunci când se achiziționează produse alimentare, în general, principalele criterii luate în calcul de către cumpărători sunt:

- calitățile nutriționale curative și calitatea de produs bio (pentru 80% dintre subiecții investigați)
- factorul preț este, de asemenea, important și se corelează cu aspectele calitative, astfel că pentru 70% dintre subiecți, raportul calitate preț este foarte important.
- aspecte mai puțin importante sunt ambalajul și caracteristica "produs local". Se pare că deocamdată, acest concept este mai puțin cunoscut și asociat cu o marcă de calitate (DOP, IGP) în rândul consumatorilor români. Astfel, aspectele ce au legătură cu marca nu reprezintă factori determinanți în luarea deciziei de cumpărare.

Frecvența de achiziție a produselor bio este una ridicată, mai mult de 50% din subiecții intervievați cumpărând produse bio cel puțin o dată pe săptămână, iar 90% dintre aceștia o dată pe lună. Frecvența de achiziție se corelează cu percepția produselor bio, astfel că, respondenții care apreciază elementele ce țin de caracterul sănătos al produselor cumpără cu o frecvență mai mare acest tip de produse. La polul opus, cei care ignoră aceste aspecte tind să cumpere o dată la 2-3 luni sau mai rar.

Locul de achiziție este un alt aspect ce ține de comportamentul de consum alimentar.

- 82% dintre respondenți preferă să achiziționeze produse bio din magazine de specialitate,
- 48% achiziționează direct de la producători
- 38% achiziționează din supermarketuri
- 23% achiziționează din mediul on line.

¹ Referințe: Călin Moldovan Teselios, Bogdan Diaconu, 2013, *Piața produselor bio deshidratate - raport de cercetare, Competiția NESst dedicată întreprinderilor sociale.*

Anumite caracteristici socio-demografice se asociază cu locul de achiziție al produselor bio, respectiv supermarketurile sunt preferate de tineri și persoane mature, sub 40 de ani, iar achiziția direct de la producători este preferată de cei cu venituri de peste 1500 lei lunar/membru al gospodăriei.

Concluziile acestui studiu au fost următoarele: **cei care achiziționează produse bio se bazează pe criteriile raționale, legate de calitatea acestora (alimente funcționale), acestea corelându-se în mod firesc cu frecvența de cumpărare.** Consumul de produse bio nu este unul conjunctural, trecător, ci o opțiune pe termen lung și o expresie a stilului de viață, a valorilor și atitudinilor la care consumatorii aderă. Datorită faptului că eșantionul investigat a fost unul omogen, reprezentat de clienții magazinelor de specialitate, influența factorilor socio-demografici asupra deciziei de cumpărate nu este una accentuată.

Studiul poate fi considerat unul pilot în arealul cercetării, existând anumite limite legate de dimensiunea populației investigate. Datorită eșantionului redus de repondenți, rezultatele acestuia nu sunt suficient de reprezentative din punct de vedere statistic. Din acest considerent, o replicare a cercetării pe un eșantion mult mai mare ar fi deosebit de importantă pentru investigarea comportamentului de consum al produselor bio/ecologice în România, la nivel regional și național.

Un alt studiu al comportamentului consumatorului a fost realizat în anul 2014 de firma IPSOS, pe un eșantion reprezentativ la nivel național de 1200 de persoane, timp de 2 luni. **Concluzia principală și în acest caz a fost că teama de îmbolnăvire este cea care a dus la adoptarea în ultimii ani a unui nou stil de viață, trendul de “stil de viață sănătos”.** Acesta se traduce prin: produse de cea mai bună calitate, mâncare și produse cât mai sănătoase, în special pentru a preveni apariția problemelor de sănătate. Astfel, “majoritatea românilor știu ca produsele BIO sunt 100% naturale și sunt mult mai sănătoase decât cele normale. Totodată, o treime dintre români asociază produsul BIO cu produsul obținut direct de la țărani/agricultori, asta pentru că există o percepție foarte puternică potrivit căreia cu cât ești mai aproape de sursa de proveniență a produsului, cu atât produsul cumpărat este mai sănătos. Acesta poate fi și unul dintre principalele motive pentru care 74% dintre consumatori nu pot menționa nici o marcă de produse BIO (cumpără produse direct de la agricultori). Prin urmare, informația privind modul de certificare și eticheta produs ecologic este puțin cunoscută în rândul consumatorilor.

O altă concluzie importantă a aceluiași studiu este „faptul ca produsele BIO sunt considerate foarte sănătoase , acesta fiind și principalul motiv pentru care românii își doresc să le cumpere/consume. Prețul rămâne totuși principala barieră pentru aproximativ jumătate dintre românii care nu intenționează să cumpere produse BIO. Lipsa de încredere în autenticitatea produselor este o altă barieră importantă, pe care toți producătorii ar trebui să se concentreze în comunicare, astfel încât aceasta să fie înlăturată.”

Concluziile sunt întărite de un studiu de marketing derulat recent, (Pocol, 2017), administrat pe un eșantion reprezentativ de 797 de repondenți, 75% din mediul urban, jumătate salariați cu venituri medii, 70% dintre aceștia fiind consumatori frecvenți de produse ecologice. Gustul și calitățile nutriționale sunt criterii semnificative în alegerea produselor ecologice. De asemenea, originea produsului, faptul că este românesc și de proximitate, precum și prețul, contribuie semnificativ la selecția consumatorului. Mai puțin importante au fost percepute ambalajul, marca, chiar și eticheta – sigla, fiind totuși singura care face diferența între un produs certificat ecologic și unul produs convențional.

Comportamentul consumatorului privind locul de achiziție s-a modificat în ultimii 4 ani, astfel că:

- a crescut ponderea celor care achiziționează din supermarketuri - 40%
- a scăzut ponderea celor preferă să achiziționeze produse bio din magazine de specialitate - 13,6%

- 30% achiziționează din piața
- 13% direct de la producători certificați ecologic
- 3% direct de la producători, de la cunoștințe, rude, inclusiv din grădina proprie
- a scăzut comerțul on-line - doar 1% achiziționează din mediul on line.

Potrivit unui alt studiu recent (2016-2017) administrat clienților magazinului Casa BIO (eșantion de circa 150 de repondenți), principala motivație pentru care consumatorii se îndreaptă către produse certificate ecologic/ Bio este stare de sănătate, 90% dintre aceștia confruntându-se cu probleme de sănătate și căutând astfel să achiziționeze produse libere de aditivi alimentari și produse în condiții controlate. Din acest sondaj s-a constatat însă că piața on-line (a magazinului) a produselor bio a crescut exponențial în ultimii 2 ani (2017 și 2016).

➤ Promovarea

Promovarea este modul prin care se susține comercializarea unui produs, făcându-l cunoscut clienților, folosind elementele conferite de etichetă sau diseminând informația despre produs prin diferite canale de informare.

Etichetarea reprezintă un mijloc de identificare a produselor, de informare simplă și rapidă a consumatorilor, de educare a acestora, de înlesnire a operațiilor comerciale, precum și de promovare a produselor pe piață, utilizând o marcă atestată sau un nume și de asemenea sigla europeană și cea națională pentru produsele certificate ecologic. Elementele obligatorii prin lege a se regăsi pe etichetă pot constitui un mijloc la îndemână de promovare a produsului.

Promovare produselor ecologice din Regiunea Nord-Vest se realizează cel mai frecvent prin următoarele canale:

- Promovare directă la punctele de vânzare (piețe, magazine)
- Promovare la târguri, expoziții cu vânzare și evenimente sezoniere de profil, de anvergură locală, județeană sau națională, individual sau prin asociațiile județene sau de producători (târguri organizate de asociațiile județene Produs local, târgul Agraria, Indagro, etc)
- Promovare la târguri și expoziții internaționale precum Biofach, cu stand propriu, al unei asociații sau prin materiale tipărite (la Expo Biofach în Germania, cel mai mare eveniment cu profil ecologic, România a fost decretată Țara anului 2013, fiind necesar în continuare sprijin public în direcția promovării și internaționalizării producătorilor români)
- Promovare on-line prin pagini web dedicate (ale fermelor sau ale asociațiilor care comercializează produse sau pachete de produse inclusiv ecologice)
- Promovare on-line prin portaluri specializate precum:
<http://www.producatoriagricoli.ro/agricultura-ecologica>, <http://platferma.ro>,
<https://www.agriculturaecologica.ro/>,
- Promovare prin structuri asociative precum asociațiile de producători, clustere
- Promovare prin organizarea de sesiuni de instruire la fermă sau în localități, odată cu educarea consumatorului
- Promovare prin găzduirea de vizite organizate la fermă, cu degustare de produse
- Distribuția sau afișarea de materiale tipărite (precum postere, fluturași informativi, broșuri)
- Promovarea prin reclame în reviste de specialitate, publicarea de articole sau interviuri pe teme agro-alimentare, cu trimitere la metodele de fabricație ale produsului
- Promovare în presa locală/națională

Trasabilitatea materiilor prime este un element important în promovarea produsului, cu accent pe specificul locului geografic de proveniență.

C. Instruire și consultanță

Instruire

Pregătirea resurselor umane este un element decisiv în dezvoltarea sectorului ecologic.

Acest lucru se poate realiza atât prin formare inițială, la nivelul învățământului preuniversitar și universitar, cât și prin cursuri de formare profesională sau prin alte forme de instruire, în cadrul fermelor.

a). Formare inițială – învățământ preuniversitar - Tehnician în agricultura ecologică

Pentru calificarea Tehnician în agricultura ecologică (curricula pentru clasa a XI-a și a XII-a), se dezvoltă atât cunoștințe și abilități cheie, de ordin general, cât și cunoștințe și abilități tehnice specializate, prin parcurgerea unor module precum: Comunicare, Gândire critică și rezolvare de probleme, Securitatea și sănătatea în muncă în domeniul agricultură, Marketingul produselor agricole, Legislație și etică profesională în agricultura ecologică, Elemente de agropedologie ecologică, Tehnologia de cultivare a cerealelor pentru boabe în condiții ecologice, Tehnologia de cultivare a plantelor oleaginoase în condiții ecologice, Tehnologia de cultivare a plantelor furajere perene în condiții ecologice, Organizarea exploatării agregatelor și instalațiilor folosite în agricultura ecologică.

Modulele tehnice de specialitate au prevăzute ore de laborator precum și ore de instruire practică. La orele de laborator, profesorii inițiază elevii prin experimente practice în tainele unei agriculturi moderne, timp în care la orele de instruire practică, elevii învață efectiv să participe la activitatea din câmp. Aceste activități practice au ca scop formarea de deprinderi și mânuiri ale utilajelor agricole, precum și la o aprofundare a cunoștințelor teoretice.

În concluzie, absolventul de liceu tehnologic, este o persoană care își poate găsi cu destul de multă ușurință un loc pe piața muncii, datorită pregătirii sale profesionale, dar aceasta cu atât mai mult cu cât aceste școli sunt bine dotate tehnic, existând o strânsă legătură cu facultățile de profil, fermele agricole și stațiuni de cercetare unde se pot găsi elemente de bune practici.

Liceele cu profil agricol din regiune unde se predă aceasta disciplină:

1. Liceul tehnologic Al.Borza – Cluj-Napoca, jud.Cluj
2. Liceul tehnologic Agricol – Bistrița, jud.Bistrița-Năsăud
3. Liceul tehnologic Ioan Ossian – Șimleul Silvaniei, jud.Sălaj

b). Formare inițială – învățământ universitar

Cursuri la nivel de licență

În Regiunea Nord-Vest, cunoștințe despre practicile de agricultură ecologică se regăsesc în curricula facultăților din cadrul USAMV Cluj-Napoca (Facultatea de Agricultură, Facultatea de Horticultură, Facultatea de Zootehnie și Biotehnologii, Facultatea de Știința și Tehnologia Alimentelor) și Universitatea Oradea (Facultatea de Protecția Mediului, domeniul de studiu științe agricole și silvice).

Cursuri post-universitare și la nivel de master

În cadrul Facultății de Agricultură a USAMV Cluj-Napoca, se desfășoară începând din anul 2007 Masterul în agricultură organică. Durata masterului este de doi ani. Studiile masterale se finalizează cu o lucrare de disertație care include munca de cercetare întreprinsă în perioada de studiu.

Misiunea principală a masterului **Agricultură organică/ecologică** este de a pregăti specialiști în domeniul producerii, obținerii și marketingului produselor organice. Absolvenții acestui master vor fi specializați îngust prin informații și cunoștințe de strictă specialitate în conversia unităților (culturi și animale) pentru practicarea agriculturii organice, formarea unor concepte și moduri de gândire în contextul unor agroecosisteme organice; elemente de noutate tehnologică în utilizarea nutrienților și a mecanismelor de nutriție utilizate prin descompunerea materiilor organice naturale în obținerea de produse agricole biologice precum și de furaje naturale în alimentația animalelor destinate aceluiași scop.

Specialiștii în agricultura organică vor fi formați în utilizarea unor mașini agricole speciale pentru lucrări specifice acestui tip de agricultură cum ar fi: pregătirea și aplicarea composturilor, controlul buruienilor, bolilor și dăunătorilor prin folosirea unor mijloace fizice și biologice ca: focul, capcane, utilaje mecanice sau utilizarea unor extracte din plante și aprofundarea utilizării pragurilor de dăunare.

Obiectivele generale ale masterului Agricultura organică/ecologică sunt:

- funcționarea agroecosistemului cu caracteristici specifice tehnologiilor organice prin intrări și ieșiri de microelemente și rolul nivelului trofic al detritivorelor în aprovizionarea solului;
- conservarea germoplasmei specifice acestui sistem de agricultură și tehnicile prin care se pot obține cultivare performante adaptate agriculturii organice cu caracteristici specifice;
- însușirea tehnologiilor de cultură organică a principalelor plante agricole și a principalelor specii de animale;
- perfecționarea cunoștințelor în cunoașterea modului de dăunare, a măsurilor de prevenire și control a buruienilor, bolilor și dăunătorilor cu accent pe promovarea măsurilor neconvenționale de combatere și pe conceptul de luptă integrată;
- fundamentarea noțiunilor privind legislația europeană destinată agriculturii organice și armonizarea legislativă a normelor și prevederilor agriculturii organice la condițiile țării noastre.

Studiile de masterat sunt studii interdisciplinare. Caracterul interdisciplinar se asigură prin includerea, în planurile de învățământ a unor discipline reprezentative, din mai multe domenii de specializare. Persoanele care desfășoară activități de instruire în cadrul studiilor de masterat sunt specialiști consacrați din USAMV, din țara sau din străinătate. Planul de învățământ și programele analitice sunt astfel concepute încât să răspundă exigențelor de pregătire a unui specialist competent. Disciplinele sunt predate într-o succesiune logică și definesc clar competențele generale și de specialitate pentru domeniul de masterat propus. Nomenclatorul disciplinelor cuprinse în planul de învățământ și conținutul lor, corespund domeniilor și programelor respective de studii și sunt conforme cu misiunea declarată. Programele de studiu sunt detaliat formulate astfel încât să fie centrate pe rezultatele învățării. Planul de învățământ, conceput pe credite transferabile, cuprinde 11 discipline obligatorii și 3 discipline opționale. Planul de învățământ este conceput în ideea asigurării unui nivel optim de pregătire a cursanților acestui modul de master, în concordanță cu cerințele obiectivelor descrise mai sus care se regăsesc în tematica disciplinelor la curs, activități aplicative, seminarii sau proiecte.

Absolvenții din acest domeniu își pot desfășura activitatea ca ingineri specialiști în agricultura organică, dobândind abilitățile necesare pentru a lucra la o firmă de profil sau pentru a dezvolta o afacere proprie. O parte dintre absolvenți se pot înscrie într-un sistem de aprofundare a studiilor (doctorat).

Ca urmare a noilor deschideri spre spațiul European, activitățile din domeniul agriculturii organice se prevăd a se extinde spre ramuri noi de activitate cum ar fi: consultanță agricolă în domeniu, managementul și marketingul produselor, controlul respectării tehnologiilor în fermele organice de cultivare a plantelor și creștere a animalelor, prin verificarea sistematică și competentă a registrului de sarcini din fiecare fermă organică. Un domeniu de mare viitor pot fi cercetările aplicative în sectorul

agriculturii organice și îndeosebi implementarea rezultatelor cercetărilor în sectorul privat unde masteranzii își vor găsi cu siguranță tot atâtea șanse și oportunități de activitate.

c). Formare profesională continuă – Curs de Operator în ferme ecologice mixte

Formarea profesională continuă (FPC,) reprezintă una din activitățile principale desfășurate de către structurile de consultanță publice județene (**Camerele Agricole Județene**, asimilate în anul 2016 de Direcțiile Agricole Județene – acreditate ca furnizori de cursuri de formare profesională în domeniul agricol de către Autoritatea Națională de Calificări) prin care se urmăresc:

- identificarea nevoilor de pregătire profesională a diferitelor categorii de producători agricoli la nivel local
- informarea și difuzarea cunoștințelor grupurilor de agricultori care doresc să-și dezvolte fermele existente sau să înceapă noi activități în mediul rural
- diversificarea și consolidarea sistemului de pregătire profesională a producătorilor/procesatorilor agricoli, în așa fel încât el să corespundă în mod real necesităților de informare ale acestora și să-i ajute efectiv în efortul lor de a-și dezvolta exploatații agricole moderne și performante, capabile să facă față cu succes concurenței de pe piața produselor specifice
- asigurarea pregătirii teoretice, în cadrul cursurilor de formare (calificare, inițiere sau instruire) de către specialiștii în domeniu ai camerelor agricole județene, institutelor și stațiilor de cercetare și a celor din învățământul superior agricol
- asigurarea instruirii practice în unități de profil (exploatații agricole private, ferme model, ateliere didactice de producție și unități de procesare) care dispun de toate dotările tehnice necesare
- monitorizarea activității fiecărui absolvent, în vederea stabilirii impactului și a eficienței cursului absolvit, dar și pentru îmbunătățirea calitativă a suportului de curs

Camerele agricole județene sunt autorizate ca furnizori de formare profesională în domeniul agricol de către Autoritatea Națională pentru Calificări (A.N.C.) prin filialele județene. Acestea pot derula **cursuri de calificare, cursuri de inițiere** (minim 150 de ore din care 50 ore de teorie și 100 ore practică) și **cursuri de instruire** pentru producătorii agricoli care trebuie să aplice noile tehnologii de cultură pentru care au nevoie de informații tehnice, legislative, economice, programe de finanțare și rezultate ale cercetării în domeniu.

Din anul 2015, fermierul ecologic este o meserie recunoscută și în România, după ce a fost inclusă în Codul Ocupațiilor (COR). Pentru a deveni **”operator în ferme ecologice mixte”**, cultivatorii și crescătorii de animale trebuie să urmeze un curs specializat la finalul căruia vor obține o diplomă-atestat valabilă atât în țară, cât și în restul Uniunii Europene.

Cursul, cu durata de minim 4 zile, își propune să facă o introducere în agricultura ecologică pentru cei care doresc să își deschidă o afacere cu produse ecologice, dar și un punct de reper pentru cei care activează deja în agricultura convențională și vor să certifice ecologic o parte din suprafețe. Subiectele abordate sunt legate de normele prevăzute în regulamentele europene/naționale și interpretarea lor în activitatea fermelor românești. Fiecare capitol este urmat de sfaturi practice și de prezentarea unor modele naționale/internaționale de succes. Cursanții află care sunt regulile ”bio” în creșterea animalelor și cultivarea plantelor în sistem ecologic, care sunt substanțele interzise în cultivarea plantelor în sistem ecologic, elementele obligatorii pentru etichetarea produselor ecologice, normele de construcție a adăposturilor pentru animale crescute în sistem ecologic. De

asemenea află despre condițiile de certificare și ce trebuie să conțină dosarul pentru inspecția produselor ecologice.

Certificatul care se va elibera la finalizarea cursului este acreditat de ANC (Autoritatea Națională de Calificări) și recunoscut de Ministerul Muncii și Ministerul Educației. Pe certificat, la tipul programului va fi trecut *Curs acreditat de agricultură ecologică, operator în ferme ecologice mixte* (cod **COR 314205**), iar pe suplimentul descriptiv care însoțește certificatul vor fi trecute competențele obținute în urma cursului.

Conform Standardului Ocupațional, competențele dobândite la finalizarea acestui curs sunt următoarele:

- Comunicarea în limba maternă; A învăța să înveți; Competențe sociale și civice;
- Competențe antreprenoriale; Competențe de bază în matematică, știință, tehnologie.
- Aplicarea prevederilor legale referitoare la sănătatea și securitatea în muncă în domeniul situațiilor de urgență; Aplicarea normelor de protecție a mediului; Aplicarea procedurilor de calitate.
- Aprovizionarea cu materii prime și materiale specifice.
- Organizarea suprafețelor agricole și a structurii de cultură la nivelul unității.
- Pregătirea terenului pentru înființarea culturilor ecologice în câmp.
- Fertilizarea culturilor de câmp ecologice.
- Înființarea culturilor de câmp cu tehnologie ecologică.
- Executarea lucrărilor comune de întreținere a plantelor de câmp ecologice.
- Aplicarea tratamentelor pentru combaterea bolilor și dăunătorilor.
- Recoltarea producțiilor culturilor de câmp ecologice.
- Aplicarea tehnologiei pentru cultura plantelor horticoale în condiții ecologice.
- Creșterea animalelor în condiții ecologice.
- Efectuarea activităților specifice pentru certificare în Agricultură Ecologică.

Ocupația de **Operator ferme ecologice mixte** se aplică operatorilor care își desfășoară activitatea în ferme ecologice mixte care au în componență atât cultură în câmp, cultura horticolă precum și sector zootehnic. Operatorul în ferma ecologică este o persoană care coordonează și aplică metodele de producție ecologică în mod integrat, scopul final fiind acela de a dezvolta o fermă care să poată produce produse finite ecologice, astfel încât să se realizeze o continuitate și durabilitate atât pentru mediu cât și pentru nivelul de trai al fermierului. Muncitorul Operator ferme ecologice mixte își poate desfășura activitatea atât în zonă de câmpie cât și în zona montană, în cea mai mare parte pe teren, dar și în spațiile de creștere a animalelor și în spații de birouri. În teren, activitatea se desfășoară în zonele de producție ecologică (câmp, pajiști, pășuni, plantații pomicele și viticole). Se lucrează în echipă, activitatea fiind puternic influențată de condițiile meteorologie (temperaturi scăzute sau ridicate, precipitații, vânt ș.a.). Ocupația presupune competențele necesare identificării surselor de poluare a mediului, utilizării metodelor de analiză a poluării și aplicării măsurilor corespunzătoare de prevenire și combatere a poluării mediului, organizării asolamentelor adecvate culturilor ecologice.

Ocupația presupune competențele necesare executării lucrărilor de fertilizare și combaterii dăunătorilor cu produse naturale nepoluante, întreținerii culturilor, recoltării și valorificării producțiilor principale și secundare, după tehnologie ecologică. Desfășurarea activităților specifice ocupației presupune o pregătire teoretică, dar în special practică, privind modalitățile de aplicare a tehnologiilor ecologice. Rezistența fizică, capacitatea de lucru în condiții de stres, abilitatea de a executa corect lucrările specifice reprezintă câteva aptitudini necesare unui operator din agricultura ecologică. În activitatea de birou sunt necesare condiții pentru lucru cu calculatorul, pentru a putea consulta legislația națională în domeniu, norme și normative specifice producției ecologie, atât pentru producția vegetală cât și pentru creșterea animalelor și producția produselor animaliere ecologice. Se tinde spre completarea producției primare cu un sector de procesare capabil să adauge plus valoare produselor.

Tendința este aceea de a procesa produsele în ferma și vânzarea acestora prin intermediul filierelor specifice de vânzare a produselor ecologice.

Operatorul în ferme ecologice mixte trebuie să dovedească capacitate de informare, însușire și aplicare a normelor și restricțiilor de producție ecologică. De asemenea, operatorul în ferme ecologice mixte trebuie să fie capabil să culeagă, să adapteze și să aplice modele de bune practici aflate în cursul activității de informare. Astfel această ocupație presupune un întreg complex de lucrări: culegerea datelor din teren, necesare elaborării documentelor specifice, să supravegheze execuția lucrărilor specifice agriculturii ecologice, se execută să identifice metodele și mijloacele specifice aplicabile în ferma respectivă, elaboreze documentele de activitate a fermei, ș.a. Operatorul în ferme ecologice trebuie să posede solide cunoștințe tehnice atât teoretice cât și mai ales practice privind producția ecologică, speciile de plante folosite în diferite scopuri, metodele și tehnologiile aplicabile pentru prevenirea și combaterea buruienilor, bolilor și dăunătorilor. Trebuie să aibă cunoștințe generale privind solurile și culturile pretabile, noțiuni legate de organizarea și elaborarea unui plan de cultură și asolament menit să urmărească scopul final acela al păstrării și îmbunătățirii fertilității solului. De asemenea, trebuie să cunoască legislația națională specifică domeniului în care lucrează.

Fiindcă o mare parte din activitate se desfășoară în teren, trebuie să aibă o stare de sănătate bună, simț de orientare în teren, capacitate și disponibilitate la efort fizic. Operarea și programarea pe calculator trebuie să fie la nivel mediu. În timpul activităților din teren, operatorul în ferme ecologice mixte poartă un echipament minim de protecție, pentru a-l feri de intemperii (pelerină de ploaie, cizme de cauciuc, etc.)

Principalele funcții îndeplinite de operatorul în ferme ecologice mixte sunt:

- Organizarea suprafețelor agricole și a structurii de cultură la nivelul fermei ecologice.
- Pregătirea terenului pentru înființarea culturilor în câmp în condiții ecologice.
- Fertilizarea culturilor de câmp ecologice.
- Înființarea culturilor de câmp cu tehnologie ecologică.
- Executarea lucrărilor comune de întreținere a plantelor de câmp ecologice.
- Aplicarea tratamente-lor de combatere boli și dăunători.
- Recoltarea producțiilor culturilor de câmp ecologice.
- Aplicarea tehnologiei pentru cultura plantelor horticole în condiții ecologice.
- Creșterea animalelor în condiții ecologice.
- Efectuarea activităților specifice pentru certificare în Agricultură Ecologică.

d). Cursuri neacreditate ANC

Există cursuri organizate la cererea agricultorilor interesați de dobândirea unor cunoștințe primare despre agricultura ecologică, cursuri care nu sunt acreditate dar care au menirea de a încuraja dezvoltarea sectorului ecologic. Un astfel de exemplu este **Lecția de agricultură ecologică**, curs predat de domnul profesor dr. Avram Fițiu de la U.S.A.M.V. Cluj. Acest curs reprezintă inițiativa privată a domnului Avram Fițiu și este organizată sub forma unei școli itinerante, prin care în fiecare săptămână specialistul Avram Fițiu susține cursuri de agricultură ecologică în comunitățile în care este invitat, beneficiind de locații puse la dispoziție de autoritățile publice locale. Această inițiativă a debutat în anul 2012 și continuă și azi, reușind să informeze peste 15.000 de fermieri din peste 500 de localități din Regiunea Nord-Vest despre oportunitățile oferite de practicarea agriculturii ecologice. În cadrul acestor lecții de agricultură ecologică au fost generate peste 150 de idei de afaceri în sectorul ecologic/organic.

Lecțiile sunt publice și disponibile celor interesați la acest link:

<https://www.youtube.com/playlist?list=PLTpX3Cb6ZsMIb8uFMMEnEGRjOY5zNW2Z3>

Consultanță

Serviciile de consultanță în acest domeniu sunt furnizate de organizații publice, de stat, sau de către organizații de drept privat, asociații de tip ONG sau firme de consultanță.

Sistemul public de consultanță agricolă în România este organizat pe două niveluri, până în anul 2016 fiind exercitat de camerele agricole județene iar odată cu reorganizarea administrativă din noiembrie 2016, de către Direcțiile Agricole Județene(DAJ):

- **Nivelul județean – 41 de camere agricole județene** la nivel național, aflate până în noiembrie 2016 în subordinea consiliilor județene și acum în subordinea direcțiilor agricole județene, în coordonarea tehnico-metodologică a Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale prin Compartimentul de consultanță, și formare profesională care în colaborare cu direcțiile de specialitate din minister și cu institutele și stațiunile de cercetare trebuie să stabilească necesarul de consultanță adresat fermierilor cu privire la cerințele de reglementare în domeniul PAC 2014-2020, sprijinul pentru dezvoltare rurală acordat prin FEADR, precum și din domeniul cercetării în vederea asigurării transferului de cunoștințe și a inovării.
- **Nivel comunal – 400 de centre locale de consultanță agricolă** la nivel național, aflate în subordinea camerelor agricole județene prin care se implementează Programul național anual de consultanță și formare profesională în agricultură și se asigură legătura directă cu fermierii

OSPA – Oficiile pentru studii pedologice și agrochimice

OSPA județene sunt instituții publice cu **personalitate juridică**, pe sistem de autofinanțare, fiind organe tehnice de specialitate a M.A.D.R și subordonate direcțiilor pentru agricultură și dezvoltare rurală județene. Ele au ca obiect de activitate de elaborarea de studii, cercetări și analize de sol, plante și apă.

Prin nouă lege care a reorganizat structurile aflate în subordinea MADR, Legea nr. 157/2016, se precizează faptul că oficiile de studii pedologice și agrochimice județene, organizate conform prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 751/2010, se organizează și funcționează ca instituții publice, cu personalitate juridică, aflate în subordinea direcțiilor pentru agricultură județene.

Coordonarea tehnică a oficiilor de studii pedologice și agrochimice județene se asigură de Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, iar cea științifică de Institutul de Cercetări Pedologice și Agrochimice. Oficiile de studii pedologice și agrochimice județene sunt instituții publice finanțate din venituri proprii.

În Regiunea Nord-Vest își desfășoară activitatea 5 oficii județene pentru studii pedologice și agrochimice.

Oficiul județean	Adresa	Pagina web
O.S.P.A Cluj (deservește județele Cluj și Bistrița-Năsăud)	str. Fagulului nr.1, Cluj-Napoca	www.ospacluj.ro
O.S.P.A Bihor	Str.Aradului nr.5	www.directiaagricolabihor.ro
O.S.P.A Maramureș	Str.Cosmomauților nr.3	www.dadraramures.ro
O.S.P.A Satu-Mare	Str.Lăcrămioarei nr. 37	www.dadr-sm.ro
O.S.P.A.Sălaj	Str.Corneliu Coposu nr.79-A	www.ospasalaj.ro

Oferta de servicii constă în elaborarea de studii pedologice și agrochimice pentru:

- stabilirea, delimitarea și inventarierea unităților de sol-teren;
- favorabilitatea terenurilor agricole pentru culturi agricole;
- clasele de calitate după nota de bonitare pentru folosințe agricole;
- determinarea stării de aprovizionare a solurilor cu nutrienți;
- determinarea reacției solurilor;

- stabilirea categoriilor și subcategoriilor de folosință a terenurilor;
- identificarea, delimitarea și inventarierea tipurilor de degradări ale solurilor/terenurilor;
- stabilirea restricțiilor terenurilor pentru diferite utilizări;
- stabilirea măsurilor agropedoameliorative și antierozionale corespunzătoare;
- construirea și întreținerea la nivel al județelor Cluj și Bistrița, a băncilor de date aferente sistemelor județene de monitorizare sol-teren pentru agricultură;
- stabilirea sarcinilor ce revin asupra terenurilor agricole ca urmare a circulației juridice a acestora;
- studii pedologice și bonitare pentru schimburi de teren, concesiune, arendări, comasarea parcelelor pe proprietari/exploatații, obținerea creditului ipotecar;
- studii de evaluare, prognoză și ameliorare pentru determinarea efectelor economice și ecologice ale lucrărilor de îmbunătățiri funciare, precum și pentru terenurile degradate;
- studii pedologice necesare aplicării prevederilor legale pentru scoaterea definitivă sau temporară, a terenurilor din circuitul agricol;
- studii pentru redarea în circuitul agricol a terenurilor degradate și poluate prin prevenirea și combaterea aridizării;
- studii pedologice privind înființarea și modernizarea plantațiilor de livezi, vii, amenajări legumicole, silvice;
- studii agrochimice pentru utilizarea rațională și eficientă a îngrășămintelor ;
- studii agropedologice privind exploatarea rațională și eficientă a terenurilor agricole;
- cercetări în câmpurile experimentale;
- servicii de consultanță și extensie;
- supravegherea și controlul modului de aplicare și respectare a reglementărilor privind utilizarea îngrășămintelor chimice;
- alte analize care privesc solul, plantele, îngrășămintele;
- studii privind implementarea direcției nitrăților;
- studii privind managementul produselor organice reziduale;

ONPTER : Oficiul Național al Produselor Tradiționale și Ecologice Românești

Înființat în anul 2008, cu sediul la Brașov, este instituție publică, cu personalitate juridică în subordinea Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale, finanțată integral de la bugetul de stat. Pe teritoriul României există 6 oficii regionale, localizate în șase dintre direcțiile județene. Județul Cluj aparține de oficiul teritorial Alba iar celelalte 5 județe ale regiunii aparțin de oficiul teritorial Bihor.

Activitățile de consultanță acordate sunt:

- asistență tehnică producătorilor/procesatorilor în elaborarea documentației conform legislației comunitare și naționale pentru a solicita protecția indicațiilor geografice, denumirilor de origine și specialităților tradiționale garantate ale produselor agricole sau alimentare românești, la nivel național și comunitar;
- asistență tehnică în elaborarea de proiecte pentru promovarea produselor tradiționale și ecologice românești;
- verificarea conformității documentației elaborate pentru a solicita protecția denumirii de origine ale produselor agricole sau alimentare românești la nivel național și comunitar, cu prevederile legislației comunitare și naționale ;

Asociații din Regiunea Nord-Vest care activează în sectorul ecologic

Nr.	Organizația	Anul înființării	Sediul	Servicii pentru membrii
1	Asociația Agroecologia	1994	Sat Mera F/N Com.Baciu, jud.Cluj	Agroecologia, inițiate de un colectiv de la USAMV Cluj-Napoca, are în prezent 154 de membri în mare parte agricultori certificați sau în conversie la agricultura ecologică, respectiv agricultori atestați tradițional sau în curs de atestare. Oferta de instruire și consultanță: cursuri de formare în marketing produse ecologice și tradiționale pentru agricultori, seminarii asupra alimentației sănătoase pentru consumatori. Oferta comercială: „Cosul Țărănesc”
2	Asociația Producătorilor de Produse Ecologice și de Calitate (APPEC), Județul Bihor			Filială a Federației Naționale pentru Agricultură Ecologică (FNAE), operează pe raza județului Bihor, prin servicii suport acordate inclusiv producătorilor ecologici.
3	Asociația Producătorilor de Produse Tradiționale și Ecologice (APTE), Maramureș			http://www.maramurestraditional.ro/ Organizează evenimente și expoziții cu vânzare de produse. Filială a FNAE, operează pe raza județului Maramureș, prin servicii suport acordate inclusiv producătorilor ecologici.
4	Asociația Producătorilor de Produse Tradiționale și Ecologice (APTE), Satu Mare			Membră a Federației Naționale pentru Agricultură Ecologică (FNAE), operează pe raza județului Satu Mare, prin servicii suport acordate inclusiv producătorilor ecologici.
5	Asociația Producătorilor de Produse Ecologice și de Calitate (APPEC), Județul Cluj			Membră a Federației Naționale pentru Agricultură Ecologică (FNAE), operează pe raza județului Cluj, prin servicii suport acordate inclusiv producătorilor ecologici.
6	Asociația Producătorilor de Produse Ecologice și de Calitate (APPEC), Județul Sălaj	Aprilie 2013		Membră a Federației Naționale pentru Agricultură Ecologică (FNAE), operează pe raza județului Sălaj, prin servicii suport acordate inclusiv producătorilor ecologici.
7	Institutul Tehnic pentru Agricultură Ecologică (ITAE)	Decembrie 2015	Arieșului nr 33/19	Dispune de un colectiv de specialiști recunoscuți în domeniul agriculturii ecologice ce dorește să dezvolte și să promoveze acest domeniu. Este capabil să ofere consultanță celor interesați.
8	Asociația EcoRuralis	Aprilie 2009	Str. David Ferenc (Francisc), nr 10, ap. 5 Cluj- Napoca	http://www.ecoruralis.ro/ 3000 de membri din toate județele din România. Eco Ruralis desfășoară programe și activități care caută să întărească practicile agriculturii organice și tradiționale din România, și să susțină țăranii și gospodării să-și mențină și să își îmbunătățească modul de viață, să ia decizii în beneficiul

				comunității lor, și să își protejeze drepturile lor legale.
9				

Asociații din Regiunea Nord-Vest care activează în sectorul agricol și agro-alimentar care pot viza prin activitățile desfășurate și sectorul ecologic:

Nr.	Organizația	Anul înființării	Sediul	Servicii pentru membrii
1	<p>Asociația de cercetare și promovare a produselor agroalimentare Crișana – ACPPA Crișana</p> 	23.09.2016	Str. Gh. Doja, nr. 49/ A, clădirea Romcom Oradea	<ul style="list-style-type: none"> • Promovarea produselor autohtone; • Promovarea fermierilor și a produselor din Bihor și zona Crișana; • Realizarea unor programe de educare a consumatorilor în cadrul carora se va promova și consumul produselor autohtone / locale; • Aproximarea de consumator și îmbunătățirea accesului acestuia la produsele locale; • Organizarea unor evenimente de promovare a produselor locale și de networking pentru membrii asociației (ex. târguri, conferințe, workshopuri); • Realizarea unei hărți pentru promovarea turismului agroalimentar în Crișana. • Construirea unei platforme de colaborare a principalilor actori din sectorul agroalimentar. • Oferirea unor servicii de: consultanță în vederea obținerii de fonduri nerambursabile; consultanță în marketingul și managementul agroalimentar; consultanță cu specific agricol pentru a spori productivitatea fermierilor și capacitatea acestora de a produce produse de calitate. • Sprijinirea acțiunilor de asociere a producătorilor de produse agroalimentare tradiționale în vederea creșterii performanțelor acestora. • Realizarea unor proiecte de cercetare în domeniul agroalimentar și diseminarea rezultatelor. • Înregistrarea la OSIM a mărcii <i>Agroalimentare Crișana</i> • Înscrierea ACPPA Crișana ca membru OIPA – Organizații Interprofesionale pentru Produse Agroalimentare
2	Asociația Produs de Maramureș	30 septembrie 2014		<p>Asociația se constituie în scopul susținerii producătorilor de produse tradiționale și ecologice în vederea asigurării calității, organizarea și promovarea de activități, programe, acțiuni, menite a reprezenta interesele producătorilor de produse tradiționale și ecologice din aria geografică situată în județul Maramureș.</p> <p>De asemenea asociația are ca scop promovarea produselor românești tradiționale artisanale, a meșteșurilor populare în țară și străinătate, cunoașterea tradițiilor de odinioară, susținerea micilor meșteșugari în promovarea produselor proprii autentice românești, cunoașterea</p>

				mostenirii bogate culturale din Maramures dar si din tara, transmiterea mestesugului din generatie in generatie.
3	Asociația Produs de Cluj 	2010	Calea Dorobanților 2016, Cluj-Napoca	http://www.produdecluj.ro/ro/ Asociația “Produs de Cluj” a luat ființă la sfârșitul anului 2010, fondatori fiind Consiliul Județean Cluj, Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Cluj și Agro Transilvania. contribuie la dezvoltarea și promovarea micilor întreprinzători, cu precădere a celor din mediului rural, asigurându-le reprezentarea la nivel național și internațional. Prin facilitățile acordate, micii meșteșugari și fermieri din zonele rurale sunt sprijiniți să păstreze tradițiile, să rămână aproape de sat, iar împătimiții de autentic și tradițional au șansa de a-și prezenta și vinde produsele, contribuind astfel la creșterea și dezvoltare economiei locale.
4	Asociația Produs în Bistrița-Năsăud	2014		Membrii fondatori ai asociației sunt Consiliul Județean Bistrița-Năsăud, Primăria Bistrița, Primăria Beclean, Consiliul local Lechința, Centrul Județean pentru Cultură și Complexul Muzeal Județean. Un rol activ în managementul asociației îl are ziarul local Bistrițeanul. Scopul este susținerea, promovarea și reprezentarea intereselor producătorilor din județ. Organizează evenimente de promovare în țară și în străinătate, în cadrul unor târguri și expoziții.
5	Federația A.P.A Transilvania	2001	Baia Mare, Bd. București 28/3, MM	http://www.apatransilvania.ro/ Susținerea Asociațiilor Producătorilor Agricoli (A.P.A) în vederea organizării de instruiți practice pentru producătorii agricoli Consultanță pentru elaborarea de proiecte pentru obținerea de sprijin financiar din țară și din străinătate Organizarea de schimburi de experiență între asociațiile A.P.A Organizarea evenimentelor “zilele deschide ale federației,, Consultanță în domeniul marketingului, pentru sprijinirea valorificării produselor agricole provenite din gospodăriile membrilor A.P.A Sprijinirea formelor de cooperare asociative, în vederea eficientizării lanțului de comercializare a produselor Sprijinirea și promovarea agroturismului rural drept componentă a activității economice din ferme Organizarea de schimburi de experiență și instruiți practice cu alte asociații de fermieri și organizații din țară și din străinătate
6	Asociația Cluster AGRO-IND-NAPOCA (Cluster AgroTransilvania)	2013	Dezmir, Judetul Cluj	http://agrocluster.ro/ Misiunea Clusterului Agro-Food-Ind Napoca o reprezintă promovarea colaborării și cooperării între entitățile de afaceri, din sectorul agro-industrial, mediul academic și de cercetare, dar și încurajarea procesului de restructurare

	 <p>AgroTransilvania Cluster</p>			<p>competitivă a sectorului și asigurarea participării în multiple proiecte comerciale, naționale și internaționale.</p> <p>Clusterul are în componență producători și procesatori de produse vegetale, animaliere, morărit și panificație, procesarea laptelui, a cărnii, crescători animale, păsări, găini, producători de băuturi. O parte dintre membri sunt certificați ecologici sau se află în conversie.</p>
7.	<p>Cluster Gusturi Transilvane (nu e formalizat sub formă de ONG)</p> 	2014	Cluj-Napoca	<p>https://sites.google.com/site/gusturitransilvanecuster/</p> <p>Cluster emergent în domeniile: gastronomie – arta culinară, nutriție – sănătate, întreținere – tratament, design – ambient, <i>life style</i>, cercetare – inovare, științele vieții, precum și altele, pentru creșterea calitatii vieții, integrarea și sprijinirea participării <i>freelancerilor</i>, antreprenorilor, întreprinderilor mici-mijlocii (IMM) și unităților de cercetare-dezvoltare-inovare la proiecte inovative care privesc dezvoltarea și introducerea noilor tehnologii și standarde de trai.</p>
8.	<p>Asociația/Convivium Slow Food Cluj Transilvania</p> <p>Asociația Slow Food Turda</p> <p>Slow Food în România</p>		2009	<p>http://slowfood.usamvcluj.ro/ http://slowfoodturda.ro/</p> <p>Scopul asociației este organizarea de activități educaționale pentru promovarea patrimoniului local, regional și național din punct de vedere gastronomic și cultural, precum și susținerea dezvoltării agricole.</p> <p>SlowFood este o organizație mondială eco-gastronomică, non-profit, înființată pentru a contracara moda fast-foodurilor specifice, pentru a împiedeca dispariția tradițiilor gastronomice locale și scăderea interesului oamenilor pentru mâncarea de calitate.</p> <p>Povestea SlowFood a început în 1986, în orașul italian Bra, locul de naștere al fondatorului mișcării, jurnalistul Carlo Petrini.</p>

Asociații/grupuri de producători

Grupurile de producători sunt persoane juridice cu scop lucrativ și gestiune economică proprie și asociații de fermieri care comercializează la comun produsele obținute. Aceste grupuri asigură producția planificată și adaptată cererii pieței, conform condițiilor de calitate și cantitate. De asemenea, promovează aprovizionarea și plasarea pe piață a produselor obținute de membrii lor. Grupului îi revine sarcina de a optimiza costurile de producție, de a stabili prețurile la producător și de a promova utilizarea practicilor de cultivare, a tehnicilor de producție și a practicilor de gestiune a deșeurilor care să nu dăuneze mediului înconjurător.

Conform prevederilor OG nr. 37/2005 privind recunoașterea și funcționarea grupurilor și organizațiilor de producători pentru comercializarea produselor agricole și silvice, următoarele forme asociative pot fi recunoscute ca grupuri de producători:

- societăți agricole și alte forme de asociere în agricultură (Legea nr. 36/1991 privind societățile agricole și alte forme de asociere în agricultură, cu modificările și completările ulterioare);
- asociații (OG nr. 26/2000 cu privire la asociații și fundații, aprobată prin Legea nr. 246/2005, cu modificările și completările ulterioare);
- cooperative agricole (Legea nr. 566/2004 privind cooperarea agricolă, cu modificările și completările ulterioare).

Grupurile recunoscute de producători în vigoare (prin aviz de recunoaștere din partea MADR) din Regiunea Nord-Vest până în septembrie 2017 sunt enumerate în tabelul următor. Se remarcă o creștere a numărului de grupuri de producători în regiune de la 16 în 2015 la 28 în 2017, în condițiile în care unele au avut decizie de retragere din registru. Se remarcă prezența lor masivă în județul Bihor (specializare pe cereale) și în Bistrița-Năsăud (specializare pe lapte și produse lactate). În județul Sălaj sunt specializate pe carne din porcine iar în Maramureș pe legume și fructe.

Nr.	Grupul de producatori	Localizarea	Tipologia
1	S.C. Grup producători carne de pasăre Nutrientul SRL	Bihor	Carne de pasăre, carne de porcine
2	S.C SEMAGRI SRL	Bihor	Cereale, Plante oleaginoase
3	S.C.Grup produsat.cereale Tara SRL	Bihor	Cereale
4	S.C DARISEM SRL	Bihor	Plante oleaginoase
5	S.C CRIȘANA OLEAGINOASE GRUP SRL	Bihor	Cereale,Plante oleaginoase
6	S.C.DARIPLANT SRL	Bihor	Cereale, Plante oleaginoase
7	S.C.Grup produsat.cereale AGROIND SRL	Bihor	Cereale, Plante oleaginoase
8	S.C.CEREAL FEED SRL	Bihor	Cereale
9	S.C.Grup produsat.agricoli Câmpia Ierului SRL	Bihor	Cereale, Plante oleaginoase
10	S.C. Crișana Cereale grup SRL	Bihor	Cereale
11	S.C. Grup de Producători Agricoli Câmpia Ierului SRL	Bihor	Cereale
12	S.C. Acvila Pro Agro Srl	Bihor	Legume diverse: tomate, ceapă, usturoi, praz, varză, salată, morcovi, napi, castraveți, etc
13	Societate cooperativă agricolă de gradul 1 Grupul de Producători Șieut	Bistrița-Năsăud	Lapte și produse lactate
14	Societate Cooperativă Agricolă de gradul 1 Grupul de Producători Lunca Friss	Bistrița-Năsăud	Lapte și produse lactate
15	Societate cooperativă Agricolă de gradul 1 Grupul de producători de lapte și produse lactate Prod lact Budacu de Sus	Bistrița-Năsăud	Lapte și produse lactate
16	Societate Cooperativă agricolă de gradul 1 Grupul de producători de lapte și produse lactate Leșu	Bistrița-Năsăud	Lapte și produse lactate
17	Asociația crescătorilor de taurine ARDAN	Bistrița-Năsăud	Lapte și produse lactate
18	Asociația crescătorilor de taurine CORVINEȘTI	Bistrița-Năsăud	Lapte și produse lactate
19	S.C.Grup producători sfeclă de zahăr BETA SRL	Cluj	Sfeclă de zahăr
20	Someș Arieș Cooperativă Agricolă	Cluj	Lapte și produse lactate, carne de bovine
21	S.C. Legumicultorul Dănești SRL	Maramureș	Legume și fructe

22	S.C. Grup de valorificare a legumelor Maramureș	Maramureș	Legume și fructe
23	S.C. Marmalus srl	Maramureș	Legume și fructe
24	Samus lact Cooperativă Agricolă	Satu Mare	Lapte și produse lactate
25	Buzgău Tășnad Cooperativă Agricolă	Satu Mare	Cereale, plante oleaginoase
26	Chereji Piscolt Cooperativă Agricolă	Satu Mare	Cereale
27	Suin Ardeal Cooperativă Agricolă	Sălaj	Carne de porcine
28	Transilvania Pig Cooperativă Agricolă	Sălaj	Carne de porcine

Avantajele grupurilor de producători pot fi:

- reducerea costurilor de producție (de exemplu, prin achiziționarea de utilaje care sunt folosite în comun de toți membrii);
- exploatarea unor suprafețe de teren care permit aplicarea tehnologiilor moderne, competitive de producție și de gestiune a deșeurilor, în vederea conformării cu normele de protecție a mediului și de conservare a biodiversității de care suntem obligați să ținem cont ca membri ai UE;
- posibilitatea planificării și modificării producției conform cererii cantitative și calitative de pe piață;
- accesul mai ușor la fondurile europene și la contractarea creditelor bancare;
- facilitarea comunicării între fermieri, precum și între reprezentanții lor și instituțiile guvernamentale (asociația reprezintă un for de discuții, de schimburi de opinii, de soluționare a unor probleme dintre membri, oferă posibilități de întrajutorare și accesare de informații, iar reprezentanții asociațiilor sunt un partener pertinent de dialog cu MADR, în elaborarea deciziilor care privesc producătorii agricoli și interesele acestora);
- creșterea capacității de negociere, în vederea obținerii unor prețuri mai bune atât la cumpărarea în comun a materiilor prime necesare producției, cât și la valorificarea produselor, prin ofertarea unor cantități mai mari, în condiții de calitate ridicată;
- promovarea mai eficientă a producției, atât pe piața internă, cât și pe cea externă.

GALuri – Grupuri de Acțiune Locală

Grupurile de Acțiune Locală (GAL) reprezintă un parteneriat public-privat, în care partea publică deține un procent de 49%, la nivel decizional și la nivel de alcătuire, iar 51% este deținut de partea privată.

GAL-urile sunt reglementate de Regulamentele Europene ca structuri de dezvoltare locală, sub forma de organizații non-guvernamentale, care au ca obiectiv specific dezvoltarea zonei în care sunt instituite. Funcționarea Grupurilor de Acțiune Locală se bazează pe implicarea activă a actorilor locali, care au rolul de a identifica direcția majoră de dezvoltare a ariei teritoriale pe raza căreia se află GAL-ul respectiv, implicând totodată, toți locuitorii acelei zone.

GAL-urile elaborează o strategie de dezvoltare rurală locală integrată și sunt responsabile de implementarea acesteia. Delimitarea teritorială a GAL-urilor se face printr-o hotărâre a Consiliului Local de aderare la Grupul de Acțiune Locală din zona respectivă.

În perioada 2007-2013 fiecare Grup de Acțiune Locală a avut la dispoziție un buget de lansare de proiecte de 2.850.000 euro din care au lansat linii de finanțare. Ajutorul financiar public care a fost disponibil anterior a fost de aproximativ 370 milioane de euro. În actuala perioadă de programare, 2014-2020, cifra a crescut, la aproximativ 650 milioane de euro, care va fi distribuită prin intermediul Grupurilor de Acțiune Locală pe diverse tipuri de proiecte prin care se va implementa strategia de dezvoltare a ariei pe care o deservește.

Orice entitate (publică sau privată), oricine are o idee de investiție sau alt tip de activitate eligibilă, care se înscrie în strategia locală a GAL-ului, își depune proiectul la GAL-ul care acoperă zona. După evaluare, proiectele declarate eligibile sunt transmise mai departe către AFIR (Agenția pentru Finanțarea Investițiilor Rurale), iar proiectele primesc ulterior finanțare din bugetul alocat respectivului GAL.

România dispune în prezent de o acoperire națională de 93% a Grupurilor de Acțiune Locală (GAL), numărul acestora majorându-se în actuala perioadă de programare de la 163 de GAL-uri la 239, în urma selectării Strategiilor de Dezvoltare Locală (SDL). În regiunea Nord-Vest există 33 de GAL-uri constituite – *Anexa*.

În exercițiul financiar 2007-2013, au fost realizate, la nivel național, circa 7.300 de proiecte cu fonduri europene prin intermediul GAL-urilor. În perioada actuală (2014-2020), numărul de proiecte implementate cu ajutorul Grupurilor de Acțiune Locală se va dubla.

În vechiul PNDR s-au pus la dispoziție 376 de milioane de euro, fiind realizate aproximativ de 7.300 de proiecte. Se estimează că în actualul exercițiu bugetar, având în vedere alocarea mult mai generoasă pentru proiecte, de 560 de milioane de euro, vor fi implementate circa 14.000 de proiecte, în toate domeniile posibile de dezvoltare locală, în conformitate cu regulamentele europene (sursa Federația Națională a Grupurilor de Acțiune Locală FNGAL).

O parte din strategiile de dezvoltare locală vor pune un accent deosebit pe realizarea cooperativelor și a serviciilor sociale la nivel rural. De asemenea, sunt strategii care au ca obiectiv și promovarea produselor locale. Pe fostul exercițiu bugetar, au fost inițiate în jur de 300 de cooperative la nivelul GAL-urilor.

La nivel național, există **Federația GALurilor din România (FNGAL)**, înființată în anul 2012, cu sediul în Bașov. Scopul Federației îl constituie reprezentarea unitară și coerentă a intereselor legitime ale GAL-urilor din România în raport cu administrația publică centrală sau locală, cu oricare alte institutii, entitati asociative, persoane fizice sau juridice care activează în domeniul dezvoltării rurale, în vederea creării și/sau îmbunătățirii cadrului necesar pentru dezvoltarea durabilă a teritoriilor cuprinse în strategiile de dezvoltare locală proprii GAL-urilor componente.

Obiectivele stabilite în vederea realizării scopului propus sunt:

- promovarea drepturilor și intereselor membrilor săi în toate sferile de activitate
- participarea la elaborarea sau modificarea unor acte normative emise de autorități locale sau centrale care pot avea incidență asupra dezvoltării rurale;
- participarea la elaborarea, actualizarea și implementarea politicilor publice locale, naționale și europene privitoare la dezvoltarea rurală;
- sprijinirea creșterii gradului de absorbție și a eficienței utilizării fondurilor europene
- creșterea nivelului calificării profesionale a personalului care activează în GAL-urile membre;
- îmbunătățirea cunoștințelor profesionale ale potențialilor aplicanți la proiectele finanțate prin GAL-uri.

Comunele din Regiunea Nord-Vest se regăsesc în 33 de GALuri în perioada 2014-2020. Lista GAL-urilor din Regiunea Nord-Vest se poate consulta în *Anexa 13*.

D. GUVERNANȚA și eficiența lanțului de valoare

Structurile de stat ale MADR în teritoriu

- **Direcțiile Agricole Județene din Regiunea Nord-Vest**
 - **Compartimentele teritoriale de inspecții**
 - **Inspecția de stat pentru control tehnic în producerea și valorificarea legumelor și fructelor**
 - **Filiarele din regiune ale Institutului de Stat pentru Testarea și Înregistrarea Soiurilor (ISTIS)**
 - **Agenția de Plăți și Intervenție pentru Agricultură (APIA)**
 - **Agenția pentru Finanțarea Investițiilor Rurale (AFIR)**
-
- **Direcțiile Agricole Județene din Regiunea Nord-Vest**

Ministerul Agriculturii a publicat noua lege, Legea nr. 157/2016, privind unele măsuri pentru reorganizarea unor structuri aflate în subordinea/coordonarea Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale care stabilește noul regulament de funcționare, precum și structura organizatorică a Direcțiilor pentru Agricultură Județene și a municipiului București.

Legea nr.157/2016 stipulează că :

- se reorganizează direcțiile pentru agricultură județene și a municipiului București, instituții publice cu personalitate juridică, ordonator secundar de credite, prin preluarea activităților, patrimoniului și personalului direcțiilor pentru agricultură județene și a municipiului București, caselor agronomului, compartimentelor funcționale din subordinea Direcției monitorizare inspecții, verificare și control din cadrul Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale, precum și ale camerelor agricole județene, structuri care se desființează.
- Direcțiile pentru agricultură județene și a municipiului București sunt servicii publice deconcentrate, aflate în subordinea Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale, denumite în continuare *direcții*, finanțate parțial din venituri proprii și de la bugetul de stat.
- Direcțiile se subrogă în toate drepturile și obligațiile aferente desfășurării activităților structurilor prevăzute la alin. (1).
- Oficiile de studii pedologice și agrochimice județene, organizate conform prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 751/2010, se organizează și funcționează ca instituții publice, cu personalitate juridică, aflate în subordinea direcțiilor pentru agricultură județene, având denumirea prevăzută în anexa nr. 1 care face parte integrantă din prezenta hotărâre.

Coordonarea tehnică a oficiilor de studii pedologice și agrochimice județene se asigură de Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, iar cea științifică de Institutul de Cercetări Pedologice și Agrochimice. Oficiile de studii pedologice și agrochimice județene sunt instituții publice finanțate din venituri proprii. Personalul direcțiilor este format din personalul fostelor direcții pentru agricultură județene și a municipiului București, al caselor agronomului, al compartimentelor funcționale din subordinea Direcției monitorizare inspecții, verificare și control din cadrul Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale, precum și cel al camerelor agricole județene.

Finanțarea direcțiilor pentru agricultură județene se realizează prin subvenții de la bugetul de stat prin bugetul Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale, aprobat anual prin legea bugetului de stat, prin venituri proprii precum și alte finanțări europene și naționale;

Veniturile proprii ale direcției se constituie din servicii specifice acordate agenților economici și/sau în parteneriat privat care își desfășoară activitatea în domeniul agriculturii și dezvoltării rurale;

Structura serviciilor specifice prin care se constituie veniturile proprii, cuantumul tarifelor, precum și modalitățile de încasare și utilizare a fondurilor se aprobă prin ordin al ministrului agriculturii și dezvoltării rurale, cu respectarea legislației în vigoare

Direcțiile pentru agricultură județene și a municipiului București au următoarele **atribuții principale:**

- a) implementează la nivelul județelor și a municipiului București politicile și strategiile în domeniile de activitate ale ministerului, respectiv agriculturii și producției alimentare, dezvoltării rurale, îmbunătățirilor funciare, precum și în domeniile conexe: conservarea și managementul durabil al solurilor și al resurselor genetice vegetale și animale;
- b) realizează colectarea, prelucrarea și raportarea datelor statistice și operative din domeniile de activitate, în conformitate cu cerințele legislației naționale și comunitare în domeniu;
- c) realizează activități de monitorizare, verificare, inspecții și control în domeniile de competență ;
- d) furnizează formare profesională inițială și continuă de specialitate în domeniul agriculturii;
- e) realizează activități de informarea beneficiarilor și potențialilor beneficiari cu privire la acesarea măsurilor de sprijin din PNDR 2014-2020 și a schemelor de plăți directe și ajutoare naționale tranzitorii care se aplică în agricultură, normele privind ecocondiționalitatea, codul de bune practici agricole privind nitrării, schemele de calitate naționale și europene, precum și activități de consiliere și instruire de specialitate a beneficiarilor măsurilor de mediu și climă din PNDR 2014-2020 pentru implementarea angajamentelor asumate în cadrul acestor măsuri;
- f) realizează consultanță și asistență tehnică de specialitate pentru întocmirea documentației în vederea accesării de fonduri europene și naționale;
- g) realizează activități de asistență tehnică de specialitate în vederea transferului de tehnologie și diseminare a rezultatelor cercetării;
- h) colectează informații contabile de la exploatațiile agricole de pe raza județului conform planului de selecție distribuit de către reprezentanții Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale la instruirile anuale, utilizând aplicația software RICA;
- i) reprezintă Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale și Agenția de Legătură RICA pentru România la nivelul județului și coordonează toate activitățile specifice din raza județului conform planului anual repartizat de Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale;
- j) colaborează cu Agenția Zonei Montane pentru organizarea de cursuri de formare profesională cu specific montan, pentru fermieri și alte categorii ocupaționale relevante din localitățile montane din România;
- k) realizează la nivelul județelor cu zonă montană atribuțiile stabilite privind utilizarea mențiunii de calitate facultativă "produs montan";
- l) alte atribuții prevăzute de legislația în vigoare, solicitate de Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale.

(2) Pentru realizarea obiectivelor din domeniile de activitate, direcțiile pentru agricultură județene și a municipiului București exercită funcția de autoritate competentă la nivel județean, prin care Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale realizează implementarea, monitorizarea, controlul aplicării și respectării reglementărilor în domeniile sale de activitate.

(3) Activitatea de inspecții tehnice din cadrul direcțiilor pentru agricultură județene și a municipiului București este coordonată din punct de vedere tehnic și metodologic de către Direcția monitorizare, inspecții, verificare și control, din cadrul Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale, care aprobă planul tematic anual de inspecții.

(4) Activitatea de consultanță, extensie și formare profesională din cadrul direcțiilor pentru agricultură județene și a municipiului București este coordonată din punct de vedere tehnic și metodologic de către Serviciul extensie, consultanță, cercetare, inovare, formare profesională din cadrul Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale

Nr. Crt.	Judetul	Adresa	Adresa e-mail Website
1	Direcția pentru Agricultură a județului BIHOR	Str. Dimitrie Cantemir nr. 24-26, cod poștal 410519 Oradea	dadr.bh@madr.ro secretariat@dgaia.rdsor.ro www.directiaagricolabihor.ro
2	Direcția pentru Agricultură a județului BISTRIȚA-NĂȘĂUD	Str. Ion Slavici nr. 2-4, cod poștal 420132, Bistrița	dadr.bn@madr.ro www.dabn.ro
3	Direcția pentru Agricultură a județului CLUJ	Str. Fagulului, nr. 17, cod poștal 400483, Cluj-Napoca	dadr.cj@madr.ro office@dadcj.ro secretariat@dadcj.ro www.dadcj.ro
4	Direcția pentru Agricultură a județului MARAMUREȘ	Str. Gheorghe Șincai nr. 46, cod 430311, Baia Mare	dadr.mm@madr.ro www.dadmaramures.ro
5	Direcția pentru Agricultură a județului SATU MARE	Str. Lăcrămioarei, nr. 37, cod poștal 440067, Satu Mare	dadr.sm@madr.ro www.dadr-sm.ro
6	Direcția pentru Agricultură a județului SĂLAJ	Str. Corneliu Coposu, nr. 79A, cod poștal 450141, Zalău	dadr.sj@madr.ro dadsj@info-plus.ro www.dajsj.ro

➤ **Compartimentele teritoriale de inspecții - Compartimente județene la nivel teritorial ISCIA**

Acestea au fost asimilate de către Direcțiile Agricole Județene în urma restructurării din noiembrie 2016 și își păstrează atribuțiile de inspecție și control public.

La nivelul Regiunii Nord-Vest funcționează următoarele filiale

1.DIRECȚIA PENTRU AGRICULTURĂ JUDEȚEANĂ BIHOR

ORADEA, Str.Dimitrie Cantemir nr.24-26, e-mail, inspectiilegfr.bh@madr.ro

2.DIRECȚIA PENTRU AGRICULTURĂ JUDEȚEANĂ BISTRIȚA NĂȘĂUD

BISTRIȚA, Piața Petru Rareș, nr.2 , e-mail, inspectiilegfr.bn@madr.ro

3.DIRECȚIA PENTRU AGRICULTURĂ JUDEȚEANĂ CLUJ

CLUJ NAPOCA, Piața Avram Iancu, nr.15, e-mail, inspectiilegfr.cj@madr.ro

4.DIRECȚIA PENTRU AGRICULTURĂ JUDEȚEANĂ MARAMUREȘ

BAIA MARE, Str.Gh.Șincai nr.46, e-mail, inspectiilegfr.mm@madr.ro

5. DIRECȚIA PENTRU AGRICULTURĂ JUDEȚEANĂ SATU MARE

SATU MARE, Str. 1 Decembrie 1918, nr.15, e-mail, inspectiilegfr.sm@madr.ro

6.DIRECȚIA PENTRU AGRICULTURĂ JUDEȚEANĂ SĂLAJ

ZALĂU, Str.Corneliu Coposu nr.79 A, COD POȘTAL : 450141 e-mail, inspectiilegfr.sj@madr.ro

➤ **Inspecția de stat pentru control tehnic în producerea și valorificarea legumelor și fructelor**

Autoritatea responsabilă cu coordonarea activității privind controlul de conformitate cu standardele de calitate este **Inspekția de Stat pentru Controlul Tehnic în Producerea și Valorificarea Legumelor și Fructelor (I.S.C.T.P.V.L.F.)**, în conformitate cu prevederile art. 27 alin. (1) din Legea pomiculturii nr. 348/2003, ale art.16 din Legea nr. 312/2003 privind producerea și valorificarea legumelor de câmp și a Ordinului ministrului agriculturii, pădurilor și dezvoltării rurale nr. 591/2006.

I.S.C.T.P.V.L.F. este un compartiment distinct în cadrul **Direcției Inspekției de Stat a Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale**.

ISCTPVL este organizată și funcționează prin **Organismele de control**, care au următoarele atribuții:

- verifică, prin sondaj, respectarea conformității cu standardele de comercializare a fructelor și legumelor proaspete pe întreaga filieră de produs;
- eliberează certificatul de conformitate și certificatul de destinație industrială, pentru fructele și legumele proaspete provenite din import sau destinate exportului;
- verifică documentația și facturile pentru loturile de legume și fructe care se supun standardelor de calitate pe filiera de comercializare;
- verifică prin sondaj modul de realizare a autocontrolului, privind respectarea standardelor de comercializare a operatorilor care au dotarea și structura organizatorică necesară;
- întocmește baza de date a operatorilor din sectorul de fructe – legume și asigură reactualizarea acesteia;
- asigură controlul de conformitate cu standardele de comercializare a fructelor și legumelor proaspete, care urmează procedura de retragere de la comercializare;

Controlul de conformitate cu standardele de calitate este unul din elementele de bază indispensabile, care asigură o funcționare corectă a organizării comune de piață a sectorului de legume și fructe proaspete. Conceptul de calitate pentru legume și fructe este o noțiune complexă, care poate fi analizată sub următoarele aspecte: agronomic, comercial, organoleptic, nutrițional și sanitar. În cadrul standardelor de calitate a legumelor și fructelor proaspete, conceptul de calitate este determinat de aspectul comercial al produselor proaspete prezentate la vânzare, prin caracteristicile vizuale (prospețime, calibrul, formă și culoare) și de condiționare (sortare, ambalare, etichetare și prezentare) ale acestora. Ca urmare, prevederile acestor standarde de calitate, care se numesc și standarde de comercializare, asigură uniformitatea clasificării legumelor și fructelor proaspete, în funcție de caracteristicile comerciale ale acestor produse, printr-un sistem unic de evaluare, făcând abstracție de tehnologiile de cultură și zonele de producție. Organizarea comună de piață a sectorului de legume și fructe proaspete, prin clasificările realizate pe baza standardelor de comercializare asigură un cadru de referință reprezentativ, care permite :

- realizarea unui echilibru între cererea și oferta de legume și fructe proaspete;
- asigurarea unei transparențe a pieței de legume și fructe proaspete și stabilirea unor relații comerciale bazate pe o concurență loială;
- eliminarea de pe piață a produselor de calitate nesatisfăcătoare;
- orientarea producătorilor către realizarea de legume și fructe proaspete care să satisfacă exigențele consumatorilor și să asigure în același timp un raport echilibrat între calitate și preț;
- pătrunderea producătorilor cu legume și fructe proaspete de calitate pe piața externă;
- creșterea profitabilității producției de legume și fructe proaspete;
- acordarea de compensații comunitare în cadrul politicii de intervenție al retragerilor de pe piață a producției de legume și fructe proaspete excedentare.

Controlul de conformitate realizat după prevederile acestor standarde asigură respectarea parametrilor comerciali pe care trebuie să le întrunească legumele și fructele proaspete pe întreaga filieră de comercializare, până la consumatorul final.

- **Institutul de Stat pentru Testarea și Înregistrarea Soiurilor (ISTIS)** este autoritatea națională în domeniul examinării noilor creații vegetale, în vederea înregistrării în Catalogul oficial al soiurilor de plante de cultură din România. Înregistrarea soiurilor din speciile agricole și horticole în Catalogul oficial național permite cultivarea și comercializarea lor pe teritoriul României și a statelor membre ale Uniunii Europene.

ISTIS este înființat în baza Legii nr. 57/1997, prin reorganizarea Comisiei de Stat pentru Încercarea și Omologarea Soiurilor, înființată în baza HCM 3726/1953.

Institutul funcționează în baza **Legii nr. 266/2002** republicată, ca instituție de interes public, finanțată din subvenții de la bugetul de stat și venituri proprii pentru cheltuieli de capital, materiale și de personal și, în același timp, realizează venituri bugetare prin valorificarea produselor obținute.

Institutul de Stat pentru Testarea și Înregistrarea Soiurilor este **unicul** organ de specialitate al MADR și răspunde de examinarea tehnică a soiurilor românești și străine pentru care se solicită înregistrarea în Registrul soiurilor și în Catalogul oficial al soiurilor. Înregistrarea unui soi înseamnă zeci de ani de muncă depusă în folosul comunității, de studiere a tuturor soiurilor de plante create de cercetarea românească sau străină, fără de care nu se poate cultiva nici un hectar de pământ în România.

Soiurile înregistrate în Catalogul oficial român se transmit Comisiei Europene (DG SANCO) pentru înscriere în Catalogele Comune ale Uniunii Europene, fapt care permite comercializarea lor pe întreg teritoriul UE. Aceste soiuri se transmit spre înscriere și în Lista Soiurilor Eligibile pentru Certificarea Semințelor, editată de Organizația de Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE).

Institutul elaborează metodologia și testează noile soiuri în vederea înregistrării lor, efectuează verificarea anuală a purității varietale a soiurilor multiplicare, asigură conservarea probelor din colecția de referință, completează și este depozitarul Registrului soiurilor, redactează și publică anual Catalogul oficial al soiurilor. De asemenea, ISTIS previne înstrăinarea materialului biologic aflat în examinare și asigură confidențialitatea informațiilor obținute.

Înregistrarea soiurilor se bazează pe rezultatele examinărilor oficiale, în special teste de câmp, acoperind un număr mare de caracteristici prin care soiul este descris. Testarea în câmp constă în două teste care stabilesc distinctivitatea, uniformitatea și stabilitatea soiului (testul DUS) și, pentru speciile de culturi de câmp, valoarea agronomică și de utilizare (testul VAU). Caracterizarea unui soi este completată cu analize de calitate realizate în laboratoarele proprii.

Un soi supus testării pentru înregistrare este studiat timp de 2-3 ani, în funcție de specie, în cele 24 de centre, care reprezintă întreaga diversitate de condiții de climă și sol ale României.

Se studiază anual peste 3560 de soiuri, iar la fiecare soi sunt observate, măsurate, analizate în laboratoare peste 80 de caracteristici, care sunt analizate la centru IT al institutului în concordanță cu datele de la celelalte instituții similare din UE.

ISTIS este **singura** verigă de legătură între institutele de cercetare, unde sunt create noile soiuri de plante și producătorii de sămânță, respectiv cultivatorii români.

Pentru îndeplinirea atribuțiilor ce îi revin, ISTIS colaborează cu institutele și stațiunile de cercetări, cu instituțiile similare din statele membre UE, cu companiile străine interesate de testarea soiurilor în România, cu universitățile de științe agricole și persoane fizice sau juridice din țară sau din străinătate.

ISTIS, acreditat ISO 9001 în anul 2009, este recunoscut ca autoritate națională în toate țările membre ale UE, cât și de OCDE și face parte din Consiliul de Administrație al Oficiului Comunitar pentru Soiurile de Plante (CPVO), și din comitetele și Consiliul Organizației Internaționale pentru Protecția Soiurilor de Plante (UPOV). Are acorduri administrative de colaborare cu 5 state membre ale Uniunii Europene și legături cu instituțiile similare din statele membre și cu peste 30 de instituții din întreaga lume.

Examinarea în câmp se efectuează în centre de testare a soiurilor. Centrele sunt amplasate în cele mai reprezentative zone pedoclimatice ale țării noastre, unde se realizează producții agricole optime, unitățile fiind necesare verificării valorii agronomice a soiurilor.

ISTIS este o instituție publică de **importanță națională**, cu o activitate **unică** în România, iar orice producător de semințe nu poate realiza multiplicarea soiurilor, fără ca soiurile respective să fie

mai întâi testate la ISTIS și înregistrate în Catalogul oficial național, editat anual de ISTIS, așa cum se procedează în toate statele membre ale UE.

ISTIS are o tradiție de peste 56 de ani în ceea ce privește testarea și înregistrarea soiurilor de plante de cultură, similară cu cea din statele UE, precum GEVES în Franța, NIAB în Anglia, Naktuinbouw în Olanda etc. Activitatea institutului este obligatorie și este stipulată în Directivele Comunității Europene.

ISTIS, prin analiza soiurilor asigură securitatea alimentară a țării, care face parte din politica de securitatea națională a României și asigură în mod constant protecția consumatorului. Totodată, ISTIS asigură prin testele pe care le face, soiurile care vor da o producție agricolă sporită și de calitate.

Prin ISTIS, Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale confirmă rezultatele cercetărilor pentru crearea de noi soiuri din speciile de plante de interes economic, adaptate condițiilor agricole, specifice României, atât de utile agriculturii românești. La nivelul Regiunii Nord-Vest există 3 filiale I.S.T.I.S:

Nr.crt	Localitate	Adresa	Web site
1	DEJ, jud.Cluj	Str.Dumbrava Roșie nr.9 , CP 405200	dej@istis.ro
2	TURDA, jud.Cluj	Str.Câmpinei nr.112, CP 401071	turda@istis.ro
3	Com.Odorheu, jud.SATU-MARE	CP 447210	satu_mare@istis.ro

Agencia de Plăți și Intervenție pentru Agricultură (APIA)

Agencia de Plăți și Intervenție pentru Agricultură (APIA) funcționează în subordinea Ministerului Agriculturii, Pădurilor și Dezvoltării Rurale în baza [Legii 1/2004](#) cu modificările și completările ulterioare. Instituția are următoarea organizare: aparat central, 42 de centre județene și 266 centre locale. Începând cu 1 ianuarie 2007, APIA derulează fondurile europene pentru implementarea măsurilor de sprijin finanțate din Fondul European pentru Garantare în Agricultură (FEGA). Subvențiile se acordă sub formă de plăți directe la hectar gestionate de Sistemul Integrat de Administrare și Control (IACS) și în cadrul măsurilor de piață pentru implementarea mecanismelor comerciale conform Politicii Agricole Comune (PAC). Astfel, Agenția de Plăți și Intervenție pentru Agricultură administrează sistemul de certificate de export-import și garanții pentru importul și exportul produselor agricole, elaborează și implementează procedurile privind aplicarea sistemului de intervenție pentru produsele agricole.

Agencia de Plăți și Intervenție pentru Agricultură (APIA) informează că, în intervalul 02 – 08 septembrie 2016, a autorizat la plata pentru Campania 2015, suma de 49,87 milioane euro pentru un număr de 29.650 beneficiari ai măsurilor de dezvoltare rurală finanțate din FEADR prin PNDR 2014-2020.

Sumele autorizate la plata sunt după cum urmează:

- **Măsura 10 – Agro-mediul și clima**, cu pachetele și subpachetele aferente - **12,67 mil. euro** pentru un număr de **11.720 fermieri**;
- **Măsura 11 – Agricultură ecologică** cu submăsurile și pachetele aferente - **3,60 mil. euro** pentru un număr de **1.537 fermieri**;
- **Măsura 214 – Plăți pentru agro-mediul**, cu pachetele și subpachetele aferente* - **18,1 mil. euro** pentru un număr de **16.393 fermieri**. (**la această sumă se adaugă și cele 15,5 milioane euro plătite în luna decembrie 2015*).

În perioada 2015-2017 pentru pachetele nou angajate, Măsura 10 Agro-Mediul și Clima și Măsura 11 Agricultură ecologică, fermierii trebuie să facă dovada competențelor (atestat de participare) necesare implementării angajamentelor cu APIA, prin depunerea documentului aferent competențelor până la 1 octombrie în fiecare an. Nerespectarea acestor condiții poate duce la penalități, inclusiv la pierderea plăților compensatorii (Ord. MADR nr. 619/2015).

Beneficiarii măsurii trebuie să facă dovada deținerii competențelor necesare implementării angajamentelor sau se angajează să obțină cunoștințele și informațiile necesare sau să asigure expertiza necesară în domeniu implementării angajamentelor de agro-mediu și climă și a măsurii de agricultură ecologică prin servicii de consiliere sau consultantă, care să vizeze cel puțin aspectele legate de identificarea parcelelor agricole, completarea și depunerea angajamentelor și cererilor de plată, măsurile de management aplicabile la nivelul fermei necesare pentru conformarea la cerințele de bază și la cerințele specifice ale angajamentelor, astfel:

- o înainte de efectuarea celei de-a II-a plăți de către fermierii cu angajamente pe suprafețe mai mari de 300 ha și
- o înainte de efectuarea celei de-a III-a plăți de către fermierii cu angajamente pe suprafețe de până la 300 ha.

Dovada/documentul deținerii competențelor necesare implementării angajamentelor trebuie prezentat la APIA până la 1 octombrie inclusiv a anului de cerere respectiv, în funcție de suprafața angajată. Există 6 Centre județene ale APIA în cele 6 municipii reședință de județ din regiunea Nord-Vest, precum și Centre locale în fiecare oraș și în comunele principale.

Agenția pentru Finanțarea Investițiilor Rurale (AFIR)

Agenția pentru Finanțarea Investițiilor Rurale (AFIR) își desfășoară activitatea potrivit Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 41 din 18 iunie 2014, privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției pentru Finanțarea Investițiilor Rurale prin reorganizarea Agenției de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit (APDRP), aprobată prin Legea 43 din 17 martie 2015. AFIR a preluat patrimoniul APDRP și atribuțiile ce decurg din funcția de monitorizare a Programului SAPARD, precum și atribuțiile de implementare tehnică, plată și monitorizare pentru Programul Național de Dezvoltare Rurală 2007 - 2013.

Agenția pentru Finanțarea Investițiilor Rurale (AFIR) se ocupă de implementarea tehnică și financiară a proiectelor de investiții derulate în țara noastră prin intermediul submăsurilor de finanțare din PNDR 2020 și finanțate de Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală (FEADR). Agenția de Plăți și Intervenție pentru Agricultură (APIA) gestionează subvențiile acordate sub formă de plăți directe la hectar înregistrate în Sistemul Integrat de Administrare și Control (IACS) și în cadrul măsurilor de piață pentru implementarea mecanismelor comerciale conform Politicii Agricole Comune (PAC). Este vorba despre finanțări prin Fondul European de Garantare Agricolă (FEGA), dar și din Bugetul Național. De asemenea, APIA gestionează sprijinul acordat pentru crescătorii de animale. Având în vedere specificul fiecărei agenții, se pot depune cereri de finanțare atât la AFIR, cât și solicitări de subvenții, plăți directe și compensatorii la APIA.

În cadrul sesiunilor deschise pe parcursul anului 2016, **Agenția pentru Finanțarea Investițiilor Rurale (AFIR)** a primit, 13.102 cereri de finanțare conforme pentru toate submăsurile de finanțare deschise în anul 2016. Criteriile pe care trebuie să le îndeplinească solicitanții de fonduri europene nerambursabile derulate prin Programul Național de Dezvoltare Rurală 2014 – 2020 (PNDR 2020) sunt diferite în funcție de specificul investiției pe care dorește beneficiarul s-o dezvolte.

Agenția pentru Finanțarea Investițiilor Rurale (AFIR) este formată din 13 direcții specializate la nivel central, din 8 Centre Regionale și 41 de Oficii Județene. În Regiunea Nord-Vest funcționează un Centru Regional la Satu Mare și 6 oficii județene, în fiecare municipiu reședință de județ.

3.3. Analiza SWOT

Analiza SWOT a fost elaborată urmare a analizei sectorului ecologic regional în context național și european, cu aportul membrilor Comitetului Regional de Reprezentanți al proiectului SME Organics, din care fac parte organizații de stat și private care acoperă tot lanțul de valoare al sectorului ecologic din regiune. Membrii Comitetului Regional de Reprezentanți (CRR) sunt prezentați în Anexa 1.

C1. PRODUCȚIE ȘI PROCESARE

PUNCTE FORTE	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> • Suprafețe mari de teren nepoluat, comparativ cu alte state • Soluri de bună calitate • Utilizarea la scară mai redusă a fertilizatorilor chimici și a erbicidelor • Utilizarea redusă de input-uri /chimicale • Condiții / resurse naturale excelente • Potențial ecologic/ natural • Biodiversitate a regiunii • Existența unor suprafețe agricole mari (potențial de exploatare) • Numărul mare de operatori/ferme în conversie/certificate • Capital social tradițional • Utilizarea cercetării în dezvoltarea procesării și producției 	<ul style="list-style-type: none"> • Fragmentare foarte mare a producătorilor eco (97% sunt indivizi și P.F.A) • Foarte puține companii în agricultură (3% în NV) • Productivitate scăzută datorită tehnologiilor învechite de producție și procesare • Comercializare de produse primare, fără valoare adăugată; produse procesate eco foarte puține • Procentul mare de teren neexploatat, comparativ cu alte țări • Lipsa fermelor asociative • Lipsa procesării (foarte puțini procesatori) • Lipsa informării specializate constante, accesibile, destinate producătorilor, procesatorilor • Lipsa politicilor de susținere fezabile • Lipsa consultanței în domeniul producției și procesării ecologice (impact redus) • Lipsa cercetării în domeniul agriculturii ecologice (impact redus) • Lipsa laboratoarelor acreditate pentru încercările necesare a fi efectuate conform legislației • Lipsa specialiștilor locali pentru agricultura ecologică • Birocrație în certificare produselor; taxe mari de certificare • O rentabilitate economică redusă a agriculturii ecologice
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> • Existența unor noi tehnologii de procesare, mai performante și mai eficiente • Dezvoltarea agriculturii ecologice prin IT (cu suport IT) • Posibilități de transfer de know-how bune practici, schimburi de experiență • Punerea în valoare a agro-biodiversității • Punerea în valoare a practicilor tradiționale 	<ul style="list-style-type: none"> • Instrumente financiare neadecvate pentru fermele familiale • Birocrația excesivă pentru înscriere, certificare, accesare subvenții, fonduri • Acapararea terenurilor din zonele eco-favorabile de către companii/pers. fizice străine • Legislația națională restrictivă în domeniul agriculturii ecologice • Finalizarea angajamentelor de plată multianuale la APIA (va genera o scădere drastică a numărului de operatori ecologici, care rămân fără subvenții)

C2. COMERCIALIZARE ȘI MARKETING/PROMOVARE

PUNCTE FORTE	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> • Existența legăturii directe între producător și comerciant prin Coșurile cu distribuție familială • Existența platformelor on-line de comercializare produse eco, tradiționale, țărănești • Dezvoltarea identității culturale proprii • Manifestări expoziționale frecvente, oportunitate și pentru producătorii eco • Percepția pozitivă a consumatorului vis-à-vis de produsele ecologice= calitate + sănătate 	<ul style="list-style-type: none"> • Grad de auto-aprovizionare cu produse ecologice din producția internă redus • Lipsa magazinelor specializate eco /a lanțurilor de magazine care comercializează produse ecologice, inclusiv proaspete (fructe și legume) • Lipsa piețelor ecologice • Lipsa mijloacelor de promovare • Lipsa unor evenimente naționale, regionale dedicate sectorului ecologic (organizate în mod constant) • Lipsa susținerii financiare publice pentru promovarea sectorului ecologic • Lipsa unor campanii concertate de informare a consumatorului asupra beneficiilor produselor eco și asupra garanției certificării, pentru crearea încrederii (ex: campanii regionale, locale, chiar naționale) • Nu există studii relevante legate de percepția consumatorului • Veniturile reduse ale consumatorului (putere de cumpărare slabă) • Trasabilitatea geografică (regională) nu este utilizată ca mijloc de promovare (nu există un "patriotism" regional dpdv. produselor eco) • Neprotejarea unor produse locale unice, pierderea de oportunități regionale (DOP)
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> • accesul mai facil al produselor românești pe piață (inclusiv eco), datorită Legii 321/iulie 2016, a lanțului scurt/legea supermarketurilor /legea 51% produse românești, scutirea taxei de raft • Comerțul on-line • Potențial de creștere a pieței (cererea din partea consumatorilor) • Dezvoltarea curriculei școlare universitare, prin includerea de noțiuni legate de sectorul ecologic • Evenimente de promovare a produselor ecologice prin GAL, prin asociații ale producătorilor, clustere, asociații cu profil agro-alimentar 	<ul style="list-style-type: none"> • Legea lanțului scurt – termenul de plată de 7 zile pentru produsele proaspete -> dificultatea producătorilor mici de a-și vinde produsele • Noua lege a achiziției publice (cu termenele și gestiunea platformei electronice) • Importul de produse eco disponibile la raft, în detrimentul celor autohtone • Piața globală (concurența, importurile) • Lipsa informării consumatorului asupra produselor ecologice • Lipsa de predictibilitate a mediului politic, fiscal și a politicilor agricole • Se sesizează mai degrabă un Patriotism local vs. Educație ecologică etc (Ex. Palinca de Maramureș, Varză a la Cluj, Prună de Bistrița , Horincă de Oaș etc)

C3. EDUCAȚIE, FORMARE, INSTRUIRE, CONSILIERE, CERCETARE

PUNCTE FORTE	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> • Potențial d.p.d.v. al resurselor (umane), • Educație calitativă la nivel academic • Existența Centrelor de Excelență în regiune în domeniul Agroalimentar • Exista în regiune licee cu profil agricol, grupuri școlare • Existența asociațiilor de profil, care acordă servicii suport (tehnic specific, pt dosar de certificare, etc) • Existența clusterelor (Gusturi Transilvane, AgroTransilvania), pentru centralizarea nevoilor membrilor • Existența „microfermelor” cu personal educat (cel puțin în județul Cluj) 	<ul style="list-style-type: none"> • Lipsa unui sistem public de consiliere și instruire corent și accesibil producătorilor de la sate • Nr insuficient de campanii de informare și de educare a consumatorului • Lipsa de informare și educare de la o vârstă fragedă (din grădiniță, ciclul primar, etc) • Confuzie cu privire la termenii: <ul style="list-style-type: none"> ○ 1.ecologic, organic, bio ○ 2.traditional, montan, natural ○ 3.produș local cu DOP si IGP • Formare slabă în domeniul eco (un singur cod ocupațional) • Cercetarea subfinanțată, necorelată cu piețele agro-eco • Număr mic de scoli profesionale agro în regiune • Pierderea formării continue a adulților • Neglijarea impactului alimentelor consumate asupra sănătății (lipsa culturii eco-sănătate) • Lipsa specialiștilor în agricultura ecologică, lipsa unui Centru de resurse umane accesibil – cu rolul de consultanță privată
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> • Trend ascendent în ceea ce privește: <ul style="list-style-type: none"> ○ un stil de viață sănătos ○ accesarea de fonduri prin PNDR 2014-2020 ○ ajutoare de stat, subvenții • Piețe „educate” versus „ne-educate” <ul style="list-style-type: none"> ○ Creșterea treptată a pieței eco în România ○ Creșterea exponențială în ultimul deceniu a piețelor eco în Europa de Vest (cu precădere în Elvetia, Germania, Italia) • Există viziuni individuale / locale asupra țințelor agro-ecologice, agricultura de precizie, know how (comunități, microferme) 	<ul style="list-style-type: none"> • Obligatoritatea înscrierii anuale în registrele DADR, costul certificării la organisme de certificare • Birocrație excesivă • Lipsa suportului financiar oferit de autoritățile locale • Lipsa încrederii consumatorului • Plecarea resursei umane instruite în străinătate (tineri fermieri, dar și studenți)

C4. EFICIENȚA LANȚULUI DE VALOARE ȘI A GUVERNANȚEI, A POLITICILOR PUBLICE

PUNCTE FORTE	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> • Existența structurilor asociative de profil gen: clustere, asociațiilor cu profil agro-alimentar, pentru dezvoltare rurală, care implică membrii din lanțul de valoare, inclusiv administrațiile publice locale alături de producători și comercianți • Existența lanțurilor de valoare tradiționale • Existența politicilor publice finanțate/ incluse în PNDR/POPAM, cu măsuri aferente eco • Guvernanța asigurată prin structurile GAL și FLAG – implementarea unor strategii locale multianuale cu alocare financiară (acționează în baza unor strategii, a unor planuri de acțiune aprobate, monitorizate, controlate) 	<ul style="list-style-type: none"> • Lipsa unor legături (constante) între producători de produse eco și comercianți/distribuitori • Lipsa distribuitorilor specializați, care să colecteze produsele eco de la producători • Lipsa organizării lanțului de valoare • Nu se creează valoare adăugată produselor primare, datorita lipsei unităților de procesare • Lipsa de corelare între cerere și ofertă - nu exista o piață liberă în sens clasic, unde să se întâlnească cererea cu oferta în mod sistematic (de produse ecologice) • Lanțuri de valoare în majoritate în zona gri-negru (fiscalitate foarte necontrolată) • Politici publice regionale/locale inexistente (în domeniul agro-eco) • Nu exista viziune regionala, o colaborare vizibilă a celor 6 judete dpdv. a sectorului ecologic
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> • Politica Agricolă Comună Europeană cu măsură distinctă pentru agricultura ecologică (preluată Măsura 11 în PNDR) • proiecte de bune practici ale autorităților și asociațiilor: ex: ale MADR în agricultura ecologică (cu Germania, cu SUA), ale ADR Nord-Vest, ale unor consilii județene, ale Bioterra, GALuri, etc • Programe publice pilot existente (lapte, corn, fructe), cu component agro-alimentară • Recomandările de Achiziții Verzi la nivelul Uniunii Europene, inclusiv în domeniul agro-alimentar • Dezvoltarea lanțurilor scurte de aprovizionare cu produse ecologice • Accesarea de fonduri europene și naționale (pentru dezvoltarea sectorului) • Forțarea alinierii Europene a României, în privința regulamentelor și a recomandărilor legate de sectorul ecologic 	<ul style="list-style-type: none"> • Pierderea oportunităților din Piața ECO aflată în creștere (locale, regionale, naționale, internaționale) • Nereglementarea clara a Standardelor /Produselor Ecologice și altele (Produse Montane, etc) – inclusiv din perspectiva consumatorului care nu e informat, educat • Acțiunile GALurilor/FLAGurilor sunt limitate la cele permise de cadrul actual de finanțare prin PNDR (inclusive pe partea de instruire, consultanță dar și alte măsuri) • Reorganizările frecvente ale aparatului teritorial al MADR, instabilitatea sistemului